MAKSUD

Sven Sesteri suur päev

Täna tuleb riigikogus arutusele 24 seaduseelnõu, teiste seas IRLi rahandusministri **Sven Sesteri** veetud ja ettevõtjatelt tulist kriitikat saanud tulumaksuseaduse muudatused. ▶ 4–7, 17

TELLIJATELE

Kui maja jääb kitsaks, võib kaaluda selle suuremaks ehitamist.

▶ Oma Maja

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 17. mai 2017 nr 94 (5692) **3 eurot**

TAMREX

See auto võiks olla päriselt SINU!

LOOSIME ühele õnnelikule püksikandjale JETTA PÄRISEKS!

Lihtne! Sina ostad Tamrexi kauplusest SNICKERS Workwear FlexiWork tööpüksid, meie anname sulle loosikupongi.

1 paar pükse = 1 loosikupong

Mida rohkem FlexiWork tööpükse ostad, seda suurem on võiduvõimalus.

6904/8704 90 €

6905/8604, 6905/8704 108 €

6903/0404, 6903/8704 120 €

6902/8604, 6902/8704, 6902/0404, 6902/9504 132 €

Kui ostad FlexiWork tööpüksid tavahinnaga, saad loosikupongile lisaks kapuutsiga pusa TASUTA kaasa.
art 2823/0400
(pusa väärtus 55 €)

Snickers WORKWEAR

FLEXI WORK

FLEXI kampaania kestab **01.04–15.06.2017.** Loosimine toimub **20.06.2017.** Kampaania ei kehti laste pükste ostu puhul. Lisainfo ja kampaania reeglid **www.tamrex.ee**

EESTI OHUTUSETTEVÕTE • ANNAME TÖÖD JA MAKSAME MAKSE EESTIS •

TAMREX OHUTUSE OÜ Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35 | TARTU Aardla 114, Ringtee 37a | PÄRNU Riia mnt 169a, Savi 3 | RAKVERE Pikk 2 | VILJANDI Riia mnt 42a | JÕHVI Tartu mnt 30 | VÕRU Piiri 2 | VALGA Vabaduse 39 | NARVA Maslovi 1 | HAAPSALU Ehitajate tee 2a | PAIDE Pikk 2 | JÕGEVA Tallinna mnt 7 | TÜRI Türi-Alliku | RAPLA Tallinna mnt 2a

Turvalisus kodus ja kontoris Eesti moodi – nutikalt!

CrabSec

Kõige mugavam on oma varal üldisemalt – olgu kodus või kontoris – silma peal hoida seadmete abil, mis meiega igal pool kaasas.

Ilmselgelt on selleks seadmeks kõige enam meie igaühe mobiiltelefon.

Turvalisusteenuse rakendus CrabSec pakubki sulle teenust, mille abil saad koduse või kontoris toimunud valvesüsteemihäire korral saata olukorda kontrollima endale sobivaima, lähima ja kiireima turvafirma patrullekipaaži. Pärast tellimust näed, millal patrull kohale jõudis, ja saad kontrolli tulemusest pildid.

Vaja on ainult liitumist, mobiiltelefoni ja valveseadmeid.
Kui sul on viimased puudu, saame sind aidata ka nendega!

CrabSeci rakendusega liitumine on tasuta, samuti rakenduse kasutamine kampaaniaperioodi (02.05-21.08.2017) jooksul 4 kuud*.

* ei sisalda patrullide reageerimistasu

CrabSec OÜ
tel 5341 4885

www.crabsec.ee

PRÜGIVEOD

Karmid sõnad Sarapuu aadressil

Riigikogu erikomisjonis Tallinna prügimajandusest rääkimas käinud ettevõtjad materdasid abilinnapea Arvo Sarapuud. Nende sõnul Sarapuu valetab, kui väidab, et tal pealinna prügimajanduses mingeid huve pole. ▶ 8–9

KOHTUASI

Telia tegi hüvitise saamise keerulisemaks

Soraineni advokaadibüroo tahaks üle 1500 Eesti Telekomi kunagise väikeaktsionäri hüvitist oma kätte, et seda siis ise jagada, aga Telia ei pea seda võimalikuks ja ootab igalt väikeaktsionärilt eraldi avaldust. ▶ 2–3

INVESTOR

Analüütikute najal liugu lasta ei saa

Analüütikute antud aktsiate hinnasihid võiksid olla lihtsad abivahendid börsil rikastumiseks. Ometi nii lihtne see pole – tuleviku ennustamine on keeruline ja enamik hinnasihte täide ei lähe. ▶ 18–19

PÄEVA TEGIJA ▲

Naabrite tõus teeb meele heaks

Põhjanaaber Soome skooris majanduskasvu numbriks esimeses kvartalis tervelt 2,8 protsenti. **Juha Sipilä** valitsusel on õnnestunud leida, kuidas majandusele läheb sprindikäik sisse, kui kasutada Nordea majandueksperdi sõnu. Sisemajanduse kogutoodang pole küll veel 2008. aasta eelsele tasemele jõudnud, aga hästi läheb Mercedeste tootmine ja laevaehitajad teatavad rekordtellimustest. Tõsi, märts jäi aasta esimestele kuudele pisut alla. Elavnemine Soomes on igal juhul hea samas vereringes olevale Eestile.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 17. mai 2017
nr 94 (5692) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0972 ▲	0,9114 ▼	9,6733 ▼	61,7094 ▲	30,39 ▼	-0,251 ▲

MAKSUD

Kurb päev

Täna alustab riigikogu Eestile edu ja kuulsust toonud lihtsa tulumaksusüsteemi muutmisega. Rahandusminister Sven Sesteri eestvedamisel tehakse see ettevõtjate hoiatustele vaatamata keerulisemaks ja kulukamaks. ▶ 4–7, 17

FOTO: ANDRAS KRALLA

AAAAAA-CZDDXY
AANQKU-W4HT3V
YXSLEH-BULURE
46IMEV-CHAHMS
X3VUPS-AHC3ZA
JBV7R7-LDSAKI
15 May 2017
00:00:00 UTC
guardtime
guardtime.com

LÜHIDALT

Küberrünnak tabas ka Eestit

Ka Eesti ei jäänud nädalavahetusel toimunud enneolematu ulatusega küberrünnakust puutumata, vahendas "Aktuaalne kaamera".
Riigi infosüsteemide ameti andmetel ükski Eesti ettevõte või eraisik rünnakus kannatada ei saanud, küll aga oli 12 Eestis asuvat IP-aadressi ründe sihtmärkide seas. Arvuteid rünnati, kuid need olid piisavalt kaitstud.
"Aktuaalse kaamera" teada oli 11 juhul tegemist kodukasutuses aadressidega ning ühel juhul oli ründe sihtmärk väikeettevõte.

Nokia on Soome kalleim bränd

Telekommunikatsioonifirma Nokia on jätkuvalt Soome kõige kallim bränd, selgus Briti konsultatsioonifirma Brand Finance analüüsist.
Brand Finance hindab Nokia identiteeti 4,4 miljardile eurole, samas veel aasta tagasi hinnati seda 2,8 miljardile eurole, vahendas Yle.
Omaaegsest särast on Nokia aga veel kaugel: 2008. aastal oli Nokia bränd väärt 22,5 miljardit eurot, mis tagas ettevõttele maailma kalleimate brändide nimekirjas kümnenda koha.

▲ **Telia Company esindajate sõnul ei saa Eesti Telekomi väikeaktsionäridele hüvitist automaatselt maksta, sest pole näiteks teada, kui paljud neist isikutest enam elus on või mis on nende arveldusarve number.** FOTO: EPA

VÄIKEAKTSIONÄRID

Eesti Telekomi kohtusaaga jätkub

Eesti Telekomi väikeaktsionärid ja Telia Company on eri meelt, kuidas peaks kunagistele aktsionäridele lisahüvitise välja maksma.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

2010. aastal alanud vaidlus Eesti Telekomi endiste väikeaktsionäride ja Telia Company vahel lõppes justkui mullu novembris. Kehtima jäi Harju maakohtu otsus, et aktsiate ülevõtmise käigus ei maksnud Telia väikeaktsionäridele ülevõetud aktsiate eest õiglast hüvitist ja lisaks tuleb tasuda 951 835 eurot.

Kohus määras vaid summa

"Sellest hoolimata ei ole ühegi väikeaktsionäri kontol ühtegi eurot," ütles Eesti Telekomi väikeaktsionäre esindava Soraineni advokaadibüroo partner Reimo Hammerberg. Probleem on selles, et kohtumäärus määras hüvitise suuruse, kuid see ei ole täitedokument.

"Ma arvan, et siin on menetlusõiguse probleem lihtsalt," rääkis Hammerberg. Tema sõnul nad ei saa väikeaktsionäride esindajana minna selle kohtumäärusega täituri juurde, et lisahüvitiste kogusumma Telia kontolt maha võetaks ning neile kantaks. "Selles ongi probleem. Ja nemad on hakanud täitmisega venitama."

Telia emafirmat esindava Ellex Raidla partner Toomas Vaher rõhutas, et kohtumääruses on selgesõnaliselt kirjas, et rahalised nõuded Telia vastu on jäetud rahuldamata. "Kohus määras kindlaks, mis on õiglase hüvitise suurus, jah, aga Soraineni büroo esitatud rahasumma väljamõistmise ja viiviste nõude jättis ju kohus rahuldamata," ütles ta ja lisas, et praegu tegelevad nad sellega, et lahendada iga väikeaktsionäri ja Eesti Telekomi suuraktsionäri ehk Telia vahelisi suhteid kohtuväliselt.

"Kohus ei mõistnud mingeid rahasummasid välja ja seetõttu ei järgne kohtulahendile ka mingit sundtäitmist. Hüvitise nõuded, mis väikeaktsionäridel on, tulenevad mitte kohtulahendist, vaid aktsiate omaaegsest ülevõtmisest ja äriseadustikust," selgitas Vaher ja lisas, et kohus täpsustas õiglaseks peetava hüvitise suurust aktsia kohta ülevõtmise aja seisuga.

Raha saab iga väikeaktsionär eraldi

Vaher ütles, et Soraineni büroo on esitanud nõude saada hüvitise kogusumma enda kontole ja ise seda jagama hakata, aga seda ei ole Telial võimalik teha. "Telia ei saa suvaliselt maksta vahendaja kontole raha, kui ta peab lahendama need küsimused otse konkreetselt nende väikeaktsionäridega, kellelt ta omal ajal aktsiad üle võttis."

Ta lisas, et väikeaktsionäride ühise esindamise õigus kehtis ainult selle konkreetse lõppenud menetluse raames, mis puudutas hüvitise suuruse määramist aktsia kohta ja see ei kandu edasi kohtuvälistele õigussuhetele. Nad ei saa ka automaatselt väikeaktsionäride kontodele raha kanda, sest vahe-

ÕIGUS

Väikeaktsionärid said oma ühingu

Riik on lubanud tegeleda ettevõtluskeskkonna edendamisega, kuid edusamme ei paista, nentis väikeaktsionäride liidu (EVAL) üks asutajaid Margus Moor.

"Meil on arvukalt näiteid viimastest aastatest, kus väikeaktsionäridel on tulnud pöörduda oma huvide kaitseks kohtu poole, ja mitte iga kord pole tulnud lahendus lihtsalt," tõdes Moor.

53.
kohal on Eesti vähemusinvestorite kaitse arvestuses, püsides samal pulgal Peruu, Rumeenia, Venemaa, Armeenia ja Mehhikoga.

Maailmapanga ettevõtluskeskkonna raporti Doing Business tulemusel on Eestis üheks äritegevust takistavaks teguriks vähemusinvestorite nõrk kaitse. Eesti on siin 53. kohal ehk samal tasemel Peruu, Rumeenia, Venemaa, Armeenia ja Mehhikoga.

"Selline olukord tingis vajaduse luua väikeaktsionäre esindav ühing, et toetada majanduse kasvu läbi investeeringute suurendamise ja väikeaktsionäri õiguste tugevdamise," selgitas Moor.

EVALi eesmärk on tõsta väikeinvestorite teadlikkust ettevõttes kaasarääkimise õigustest ning varustada oma liikmeid õppematerjalidega, pakkuda koolitusi, hinnata nõudeid ning esindada väikeaktsionäride huve seadusloomes.

ÄRIPÄEV.EE

TASUB TEADA

Pikaleveninud vaidluse algus

Pärast 2010. aastal Eesti Telekomist väljatõrjumist kogunesid väikeaktsionärid TeliaSonera vastu, et saada rohkem raha, kui neile hüvitati.
Tookord maksti neile 93 krooni ehk 5,94 eurot aktsia eest.

Eesti Telekomi tollaseid väikeaktsionäre esindav Kawe Kapitali partner Kristjan Hänni leidis aga, et Eesti Telekomi aktsia õiglane väärtus oli vähemalt 20 krooni aktsia kohta rohkem kui TeliaSonera makstud hüvitis.

peal on möödunud seitse aastat. "Kõiki neid isikuid ei pruugu enam alleski olla, neil ei ole enam samu pangakontosid. On rahapesu tõkestamise reeglid ja me peame tuvastama iga raha saava isiku."

Vaheri sõnul on avalduse tegemine väga lihtne. Endised väikeaktsionärid kirjutavad digiallkirjaga avalduse ja saadavad enda pangakonto numbri, advokaadibüroo vaatab avaldused läbi ja vastab neile. "Kui see avaldus rahuldatakse, siis Telia maksab raha välja. Seal ei ole mitte midagi keerulist," ütles ta ja lisas, et päris paljud on nende poole juba pöördunud ja raha väljamaksmine on pärast positiivse otsuse tegemist nädalate, mitte kuude küsimus.

Vaher leidis, et ei ole palju nõuda, et väikeaktsionärid nende poole pöörduvad, kui tahavad raha saada. "Meil on ju vaja kindlaks teha, et see raha läheks õigesse kohta."

> **Kohus ei mõistnud mingeid rahasummasid välja ja seetõttu ei järgne kohtulahendile ka mingit sundtäitmist.**
>
> **Telia emafirmat esindava Ellex Raidla partner Toomas Vaher**

Soraineni büroo tahaks hüvitist kohe

"Nüüd nad ongi leidnud sellest justkui kesktee välja," ütles Hammerberg, sest Ellex Raidla on palunud esitada endistel väikeaktsionäridel lisahüvitise taotlused neile ja väljaostetud väikeaktsionäre oli rohkem kui 1500. Hammerberg leidis, et sellist menetlust ei peaks tegema. "Menetlus on läbi, aeg on hüvitist maksta."

Tema sõnul soovisid nad, et kohus esitaks määruse täitedokumendina, kuid kohus pidas seda liiga laiendavaks õiguse tõlgendamiseks. "Me tahame, et kohus ütleks, mida tuleks teha sellise määrusega. Kas see oli lihtsalt infoks väikeaktsionäridele või siiski Telia peaks määratud hüvitise kandma väikeaktsionäride kontodele koos viivisega, mida ka ju kohus määras, ja koos õigusabikuludega, mida kohus ka täpsustab," ütles ta ja lisas, et praegu on Telia juba päris pikalt peitust mänginud.

"Omal ajal Telia suutis lisaaktsiad investorite kontodelt ära võtta ja kanda sinna asemele enda määratud hüvitise, kuidas ta nüüd ei suuda kontole kanda seda, mida kohus on määranud, vaid on teinud selleks lisamenetluse?" küsis Hammerberg.

Hammerbergi sõnul on Telia Company poolt täielik vaikus ja Ellex Raidla pole samuti soovinud nendega suhelda. "Nüüd, kui see hüvitis määrati, seda lihtsalt ei maksta, kasutades ära ühte väikest nüanssi, et see ei ole täitedokument. See kindlasti ei saanud olla seadusandja mõte, et väikeaktsionärid saavad selle informatiivse hüvitise ja lähevad igaüks ükshaaval kohtusse pärast seitsmeaastast menetlust."

SIGNAAL

Ministeerium keelas linnal hankega jätkata

Rahandusministeerium tegi eile ettekirjutuse Tallinna transpordiametile, et see tunnistaks kehtetuks riigihanke, mille võitjaks valiti Küprosele varjunud omanikega firma Signaal TM.

Tallinna liikluskorraldusvahendite hanke üle algatas ministeerium järelevalve möödunud nädalal, et kontrollida hanke korraldamise õiguspärasust. Taotluse selleks esitas hankel odavama pakkumise teinud, kuid siiski kaotajaks jäänud firma OÜ KiirWarren KL.

Eile avaldatud järelevalvemenetluse kokkuvõttest selgub, et transpordiamet sätestas hankedokumentides hankelepingu jõustumise ja teenuse osutamise alguse siduvalt kindla kuupäevaga – 1. märts, mis on praeguseks möödunud. Hankedokumentidest erineva sisuga hankelepingu sõlmimine ei ole aga ühelgi põhjusel seaduslik.

Ettekirjutusest selgub, et transpordiameti hinnangul jäi hankeleping sõlmimata nimetatud tähtpäeval neist mitteolenevatel põhjustel. Nad tegutsesid heas usus ja teadmises, et hanketeates ei olnud sätestatud lepingu alguskuupäeva. Seetõttu nõudis transpordiamet KiirWarrenilt ka selgitusi kaks korda ja tellis TTÜ-lt uuringu, et lahendada tekkinud konfliktsituatsioon korrektselt.

Menetluses tuvastati, et transpordiametil on hoolimata eelnevatest asjaoludest kavas sõlmida leping Signaaliga pärast 17. maid. Lepingut ei saa enne sõlmida riigihangete vaidlustuskomisjonis toimunud vaidlustusmenetluse tõttu.

Seega, kuna transpordiamet on väljendanud kavatsust leping Signaaliga ikkagi sõlmida, ei jäänud rahandusministeeriumil muud üle, kui teha ettekirjutus hanke kehtetuks tunnistamiseks. Selle ettekirjutusega on kõik hankemenetlusega seotud otsused ja toimingud tühised, olenemata sellest, kas need on tehtud enne või pärast kehtetuks tunnistamise otsustamist.

Samuti on tühine hankeleping, mis sõlmitakse pärast hankemenetluse kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse tegemist.

Ministeeriumi ettekirjutus tuleb täita hiljemalt 26. maiks.

ÄRIPÄEV.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA

IVIA
EXPAND YOUR BUSINESS

Euroopa Liit
Euroopa Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

SEMINAR

„Regionaaltoetustega rikkaks"

5. juunil 2017 **Toom-Kooli 17, Tallinn**

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus kutsuvad ettevõtteid seminarile, millel räägitaks toetusmeetmetest ettevõtetele, kes soovivad oma äri laiendada väljapoole suuri keskusi.

Uutest toetusmeetmetest ettevõtetele räägivad riigihalduse minister Mihhail Korb ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse, Eesti Töötukassa ja SA Ida-Virumaa Tööstusalade Arenduse esindajad. Konkreetsetest koostöövõimalustest uute tulijatega räägib Ida-Virumaa suurima eraettevõtte Viru Keemia Grupi esindaja.

PÄEVAKAVA:

10.45 Kogunemine, tervituskohv

11.00 Avasõnad, riigi tugi regionaalarengule, Ida-Virumaa programm – riigihalduse minister Mihhail Korb

11.20 Uued toetusmeetmed ettevõtetele – Monica Hankov, EASi regionaalarengu keskuse direktor

12.00 Töötukassa uued toetusmeetmed ettevõtetele – Anneki Teelahk, Eesti Töötukassa Ida-Virumaa osakonna juhataja

12.20 Tööstusalad – parim võimalus oma äri laiendamiseks väljapoole Tallinna – Teet Kuusmik, SA Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus, juhatuse liige

12.40 Koostöövõimalused uute tulijatega Kohtla-Järve Tööstuspargis – Marek Tull, Viru Keemia Grupp

13.00 Vaba suhtlus

Seminaril osalemine on tasuta, vajalik on eelnev registreerumine siin

http://www.koda.ee/et/sundmused/regionaaltoetustega-rikkaks

LISAINFO:

Margus Ilmjärv
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Tel.: +372 502 3699
E-post: margus@koda.ee

Teet Kuusmik
SA Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus
Tel.: +372 511 4685
E-post: teet.kuusmik@ivia.ee

TEHING

Linnamäe ostab terviseinfo portaali

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Ravimiärimees Margus Linnamäele kuuluv Eesti Meedia ostab terviseinfot vahendava portaali kliinik.ee.

Hulka meediakanaleid ja kuulutuseportaale koondav Eesti Meedia ostab portaali OÜ-lt Patsiendiportaal selleks, et laiendada enda tegevust terviseinfo valdkonda.

Tehingu vajab konkurentsiameti heakskiitu ning selle hind pole avalik.

Konkurentsiametile esitatud avalduses märgib Eesti Meedia, et kliinik.ee keskkond ei konkureeri meediafirma ega ühegi sellega seotud ettevõttega. Seetõttu pole Eesti Meedia hinnangul ohtu, et turul konkurentsiolukord kahjustada saaks.

Ostetav portaal kliinik.ee vahendab tervisenõustamist: keskkonna kaudu saavad inimesed küsida arstidelt nõu, praegu on tasuta nõuandeid 50 000. Lisaks on lehel tervisealased andmebaasid ning võimalus teha teste.

Eesti Meediale kuulub peale meediakanalite, nagu Postimees ja Kanal 2, ka mitu veebiportaali, näiteks oksjonikeskkonnad osta.ee ja metsaoksjon.ee ning kuulutuseportaalid soov.ee ja kv.ee.

toimetaja Meelis Mandel
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
17. mai 2017

▲ **Praegune rahandusminister tuleks oma kohalt maha võtta, leiab NG Investeeringute juht Jüri Käo.** FOTO: ANDRES HAABU

MAKSUD

Sester tekitab ettevõtjate seas paksu verd

"See on läbi aegade üks kahjulikumaid maksumuudatusi üldse," ütles NG Investeeringute juht Jüri Käo. Rahandusminister Sven Sester on panditulumaksuga tekitanud ettevõtjate seas paksu verd.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee
Äripäev

Tänane päev kannab nime superkolmapäev, sest riigikogu hakkab arutama kokku 24 seaduseelnõu. Nende seas on ka palju olulisi maksumuudatusi, mis võivad ettevõtjate hinnangul Eesti majanduse täiesti pea peale pöörata. Suurim murekoht on panditulumaksuseaduse eelnõu, mis on täna esimesel lugemisel.

"See on läbi aegade üks kahjulikumaid maksumuudatusi üldse," ütles NG Investeeringute juht Jüri Käo. Tema sõnul lõhub praegune valitsus kogu Eesti lihtsa maksusüsteemi ja rikutakse oluliselt konkurentsivõimet. "Kahjuks on vähe inimesi, kes sellest aru saavad," sõnas ta.

Panditulumaksu kehtestamine tähendaks, et emaühingule või muule kontserni äriühingule laenu andmine läheb maksu alla. Eesmärk on tõkestada äriühingutest kasumi kaudset väljaviimist.

Käo sõnul takistaks selline seadus tugevalt välisinvestorite tulekut Eestisse ja ka investeeringute tegemist siin. Paraku on Käo sõnul välisinvestorid enamasti ka suurimad tööandjad, maksumaksjad ja eksportöörid. "Ja me läheme veel nende kallale ja teeme neile kahju?" oli Käo hämmingus. "Valitsus tõmbab ettevõtluse mootorile käsipidurit."

Skeemimeistrite võimalus

Kui seadus võetakse vastu, hakkaks see kehtima järgmise aasta 1. jaanuaril ja rakenduks laenudele, mis on tehtud kontsernisiseselt kuni kuus kuud varem. See tähendab, et selle aasta 1. juulini oleks ettevõtetel võimalus oma olukorda mõneks aastaks pehmendada ja teha näiteks suured laenumaksed enne seaduse kehtima hakkamist ära.

"Kindlasti võib igasuguseid skeeme teha, kuid need on keerulised ja kokkuvõttes kahjustame ikka maksukeskkonda," ütles Käo. Seda enam, et uutel investoritel on panditulumaksu kehtestamise järel üks põhjus vähem Eestisse tulla, kuna maksukeskkond pole enam nii atraktiivne, leidis Käo.

Panditulumaksuseaduse vastu on sõnakalt sõdinud pea kõik ettevõtjate liidud. Sõna on võtnud näiteks tööandjate keskliit ja kaubandus-tööstuskoda. Käo sõnul on aga probleem selles, et rahandusminister Sven Sester ei arvesta ettevõtjate seisukohtadega karvavõrdki.

"Sester läheb ajalukku sellega, et ta nii ettevõtjavaenulikku asja toetab," ütles Käo. "Kui juhtub mingi ime, siis IRL võiks võtta Sesteri rahandusministri kohalt tagasi," lisas ta. Üleüldse on Käo sõnul IRLil hädavajalik, et ta maksumuudatustele pidurit tõmbaks – vastasel juhul kaotab erakond ka nende viimaste ettevõtjate toetuse, kes neid veel pooldavad.

Seeder annab lootust

IRLi verivärske juhatuse esimees Helir-Valdor Seeder ütles, et panditulumaksu seaduseelnõu pole ei mõistlik ega ka õiglane siduda Sesteri isikuga, sest rahandusminister viib ellu koalitsiooni poliitikat ja kokkuleppeid, mitte ei tegutse omapäi. "Kindlasti pole lisamaksude kehtestamine IRLi unistus või poliitika mõõdupuu, kaugeltki mitte. Kuid see on koalitsiooni hind," ütles ta.

Seeder lisas, et enne kui IRLi ministrite vahetused, kaasa arvatud Sesteri rahandusministri portfell, arutlusele tulevad, on vaja pidada koalitsioonipartneritega läbi-

PANE TÄHELE

Maksumaraton riigikogus

Täna on riigikogus arutusel mitu olulist maksumuudatuse eelnõu. Tõenäoliselt ootab riigikogu ees järjekordne ööistung.

Kui tavaliselt on ööistungi põhjuseks opositsioonipoliitikute venitamistaktika, siis seekord on koalitsioon ühele istungile kuhjanud kokku 24 muudatust. Opositsiooni esindajad on avaldanud pahameelt, et selline eelnõude kuhjamine tapab igasuguse võimaluse eelnõusid sügavuti arutada.

Enamik eelnõusid läheb esimesele lugemisele.

Arutusele minevad eelnõud:

- Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Pakendiaktsiisi seaduse, pakendiseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Magustatud joogi maksu seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Tulumaksuseaduse, käibemaksuseaduse ja liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Riigivaraseaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Vabariigi presidendi ametihüve ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Eesti Vabariigi omandireformi aluste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine
- Politsei ja piirivalve seaduse ning päästeteenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine
- Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse eelnõu. Esimene lugemine
- Välisteenistuse seaduse ja avaliku teenistuse seaduse muudatus. Kolmas lugemine
- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning tubakaseaduse muutmine. Teine lugemine
- Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele, peatamaks Eesti osalemine pagulaste ümberjaotuskavas". Esimene lugemine
- Eesti, Leedu ja Läti valitsuse vahelise Rail Baltica raudteeühenduse arendamise kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu. Esimene lugemine.
- Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juhitud Iraagi kaitsevõime ülesehituse toetamise koolitusprogrammis" eelnõu. Esimene lugemine.
- Riigikaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu. Esimene lugemine
- Tolliseaduse eelnõu. Teine lugemine
- Ühistranspordi-, liiklus- ja riigilõivuseaduse muutmine. Teine lugemine
- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine. Esimene lugemine
- Looduskaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu (Nagoya protokolli rakendamine). Esimene lugemine
- Keskkonnaseire seaduse muutmine. Esimene lugemine
- Kalapüügiseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmine. Esimene lugemine
- Euroopa Parlamendi valimise seaduse muudatus, koalitsiooni eelnõu. Esimene lugemine
- Euroopa Parlamendi valimise seaduse muudatus, Reformierakonna eelnõu. Esimene lugemine.

AINULT VEEBIST

Eelnõude pikemad selgitused.
www.aripaev.ee

24

eelnõu paiskab koalitsioon täna riigikogus arutusele.

KOMMENTAAR

See pole uus maks, vaid meede

SVEN SESTER
rahandusminister

Me ei kehtesta uut maksu, vaid kehtiva ettevõtte tulumaksu tasumist kindlustavat tagatisraha.

See on vastumeede kasumi ühe enam levinud varjatud väljaviimise viisi – laenu andmine emaühingule või muule kontserni liikmele – tõkestamiseks.

Ettevõtjate tagasisidet arvestades on ettepanek koostatud selliselt, et see tavapärast majandustegevust ei häiriks. Tagatisraha ei puuduta kõiki laene, vaid üksnes neid, mis antakse emaettevõtjale või teistele kontsernistruktuuris ülalpool asuvatele ühingutele ja sama emafirma teistele tütarettevõtetele ja mis ületavad äriühingusse sisse makstud kapitali ja firma võetud laenude summa. Samuti on seaduses erand selleks, et kontserni likviidsuse juhtimiseks kontsernikonto kasutamist tagatisraha ei puuduta.

Hinnanguliselt on Eesti äriühingutel nõudeid välismaal asuvate emaühingute vastu umbes 800 miljoni euro eest. Tagatisraha ei kehtestata tagasiulatuvalt. Eelnõus on üleminekusäte, mille eesmärk on piirata ulatuslikku kontsernisiseste laenude andmist enne nn tagatismaksu kehtima hakkamist.

Eelnõu ei ole vastuolus õiguspärase ootuse põhimõttega ega tekita põhiseadusega keelatud tagasiulatuvat maksukohustust. Kasumi varjatud Eesti äriühingutest väljaviimise tõkestamine on üks meede valitsuse tegevusprogrammis ning osa valitsuse terviklikust maksuplaanist maksukeskkonna korrastamisel.

rääkimisi, kas ja kuidas valitsus üldse edasi läheb. Nimelt on Seederi sõnul praeguses koalitsioonilepingus mitu maksu- ja perekonnapoliitika küsimust, mis nõuavad ülevaatamist. "See, et lähme samamoodi edasi, meile vastuvõetav ei ole," sõnas ta. Siiski lisas ta, et IRLi eesmärk ei ole koalitsiooni lõhkuda.

Seega on Seederi sõnul lootust, et ka panditulumaksu seaduse eelnõu tõmmatakse tagasi, kuna koalitsioonileping on ju avatud. Näiteks oli kokku lepitud, et tuleb automaks, ent sellest loobuti. Samuti polnud koalitsioonilepingus kirjas tervishoiu lisarahastamist, ent see tuli.

"Mina olen kindlasti valmis ettevõtjatega sel teemal kohtuma. Ei ole jäika seisukohta, et ei saa midagi muuta," ütles Seeder.

Mina olen kindlasti valmis ettevõtjatega sel teemal kohtuma. Ei ole jäika seisukohta, et ei saa midagi muuta.

IRLi juhatuse esimees Helir-Valdor Seeder

Lubadused toovad pahandust

Eesti Maksumaksjate Liidu tegevjuht Lasse Lehis kavatseb täna riigikogule saata märgukirja kahe ettepanekuga. Esiteks soovitab ta tulumaksuvaba miinimumi tõsta mitte 500 eurole, vaid näiteks 400 või 450 peale. "Sellega kaoks vajadus kogu ülejäänud maksupaketi järele," ütles ta.

Nimelt on kogu pakett kokku pandud vaid selleks, et leida raha maksuvabastuse lubaduse täitmiseks. "Vastu võetud otsused on tehtud liiga pühaks lehmaks, keegi ei taha sellest otsusest taganeda," ütles Lehis ja lisas, et tegelikult pole ühelgi valijal sellest midagi, kui tulumaksuvaba miinimum tõuseks pisut vähem kui praegu lubatud.

Teine ettepanek on see, et erakonnad lepiks omavahel kokku, et järgmistel valimistel ei anna keegi ühtegi lubadust rahapakke laiali jagada või teha maksuvähendusi. "Neid pole võimalik täita ja neist tekib nii palju pahandust," ütles ta.

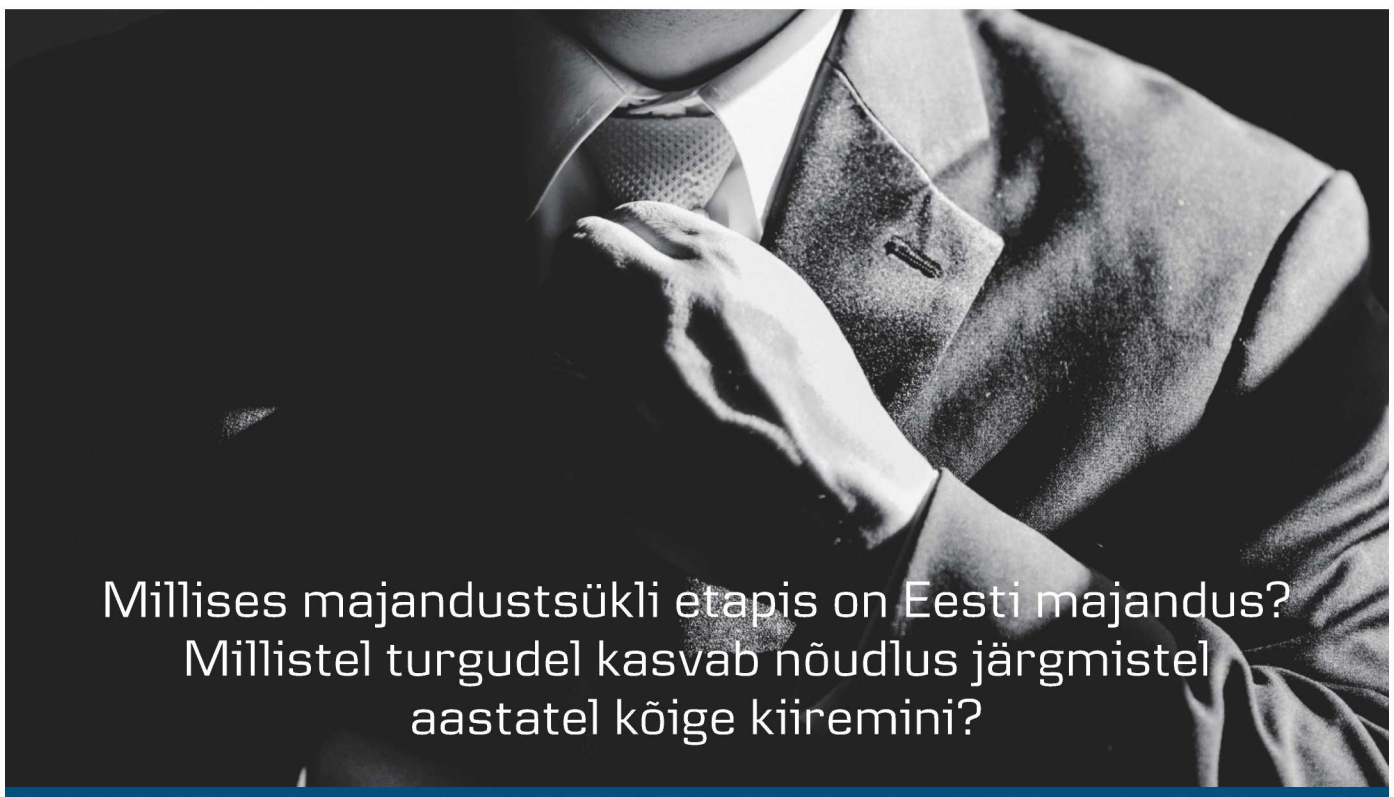

KOHTUME DANSKE HOMMIKUSEMINARIL!

Danske Banki analüütikud annavad ülevaate värskeimatest poliitilistest sündmustest Euroopas ja kaugemal. Samuti heidame pilgu maailma majandusoludele ja 2017. aasta peamistele ohtudele.

Seminaril esinevad ettekandega
Jakob Ekholdt Christensen
(Danske Bank Groupi rahvusvahelise majanduse peaanalüütik)
Rokas Grajauskas
(Danske Banki Balti peaanalüütik)

Ootame Teid 30. mail Hilton Tallinn Park hotelli II korrusele Ballroomi konverentsisaali, aadressil Fr. R. Kreutzwaldi 23. Seminar kestab 9.00–12.00.

Osalemine on tasuta. Sissepääs registreeringu alusel. Registreerumiseks palun andke oma osalemisest teada hiljemalt 23. maiks aadressil seminar@danskebank.ee. Kohtade arv on piiratud.

Danske Bank

toimetaja Meelis Mandel
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
17. mai 2017

MAKSUD

Valitsus keerab investori kella tagasi

Tänasel riigikogu maratonistungil läheb esimesele lugemisele seadus, mis mõjutaks ka investoreid.

▲ **Rahandusminister Sven Sester ja peaminister Jüri Ratas, kelle valitsus paneb kokku võimsat maksupaketti, mille sätetega kaugeltki kõik nõus pole.** FOTO: ANDRAS KRALLA

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Praegu kehtib ettevõtte makstud dividendi puhul reegel, et firma tasub kogusummalt ise 20% riigile ja investorid pääsevad niiöelda nulliga. Seadusemuudatus, mis jaanuaris jõustuma peaks, muudab olukorda.

Edaspidi peaks hakkama tasuma 14% maksumäära sellelt osalt jaotatavast kasumist, mis võrdub sama ettevõtja eelneva kolme aasta keskmise Eestis maksustamisele kuulunud jaotatud kasumiga. Valitsuse kinnitusel muudaks süsteem maksustamise teistest Balti riikidest konkurentsivõimelisemaks, sest seal on vastav maksumäär 15%.

Veel otsustatakse, et lisaks 14%-le dividendi pealt kinnipeetavale tulumaksule peab dividendi saaja täiendavalt maksma 7% riigile. See summa peetakse rahandusministeeriumi kinnitusel investori dividendilt kinni automaatselt.

Seadust hakataks eelduste järgi rakendama 2019. aastal.

Eelnõu seletuskirja järgi on 7% maks vajalik, et hoida dividendi summeritud maksukohustus 20% tasemel, et vältida täiendava motivatsiooni tekitamist nii-öelda dividendipalga maksmiseks, mis tekiks, kui dividendilt makstava tulumaksu määr oleks 14%, samal ajal kui palka maksustatakse 20% tulumaksu määraga.

Kuna muudatus hakkab kehtima alates 2018. aastal makstud dividendidest, võib arvata, et osa äriühinguid lükkab oma 2017. aasta maksustatava dividendimakse aasta võrra edasi, et see läheks arvesse madalama tulumaksumäära arvutamisel, ütles konsultatsioonifirma Ernst & Young partner Ranno Tingas. Tema hinnangul tekib muudatusega kontsernidele täiendav võimalus kontsernisiseste dividendimaksete maksumäära planeerimiseks.

Minister: liiga palju jaotamata kasumit

Rahandusminister Sven Sester peab seadusemuudatust positiivseks – eelkõige peaks see soodustama majandusaktiivsust ja välisinvesteeringute kasvu, sest jaotatud kasumi maksustamine muutuks protsendi võrra soodsamaks kui lõunanaabrite juures. Samuti näeb rahandusministeerium ette muudatusega suuremat tulu saada: 2018. aastal 98 ning 2019. aastal 63 miljonit eurot. Pärast seda peaks vahe taanduma.

Sester ütles, et füüsilisest isikust investori maksukoormus dividendi saamisel jääb endiselt 20% juurde. "Füüsilise ja juriidilise isiku maksumäärad erinevad ka teistes riikides ning suuri investeeringuid tehakse valdavalt juriidilise isiku vormi kasutades," selgitas Sester. Tema sõnul peetakse Lätis ja Leedus lisaks 15% suurusele tulumaksumäärale füüsilistele isikutele makstud dividendidelt täiendavalt kinni 10%, samas kui Eestis 7%.

Sester ütles, et ettevõtetel on jaotamata kasumit 2015. aasta lõpu seisuga 23,6 miljardit eurot, sellest välisosalusega ettevõtel ligikaudu kolmandik. Tema sõnul jaotab vaid kolmandik ettevõtteist regulaarselt kasumit ja uus küpsete ettevõtete madalam tulumaksumäär peaks motiveerima.

Investor: kell keeratakse ajas tagasi

Kuigi arvutus tundub esmapilgul nullsummamäng – kokku tuleb riigile maksta ikka 20 protsenti, kuigi erinevatel osapooltel –, siis Deloitte'i juhtiva maksunõustaja Ivo Vanasauna hinnangul kaotaksid uue süsteemiga nii väikeinvestorid kui ka börsifirmad. "14% + 7% mudeli puhul kaotab väikeinvestor ka oma maksuvaba tulu arvestuse kaudu, sest maksuvaba tulu vähendatakse rohkem, kuna tulu on suurem," ütles Vanasaun.

Iseäranis valusalt lööb muudatus neid, kelle kuine brutotulu jääb alla 2100 euro – sest need, kes teenivad sellest rohkem, jäävad alates 2018. aastast nii ehk naa maksuvabast tulust ilma.

Senise süsteemi järgi oli nii, et kui näiteks dividendi maksti 100 eurot, siis 20% tasus ettevõte riigile ja aktsionäri tulumaksureale ilmus maksuvaba tulu arvestuse reale dividendituluna 80 eurot. Uue süsteemi järgi ilmub 86 eurot.

Naisinvestorite Klubi rajaja ning investor Kristi Saare ütles, et sel juhul ootab väikeinvestorit tulu deklareerimisel nii tulumaksuarve dividenditulu eest kui ka lisajuurdemaksu kohustus tulumaksuvaba miinimumi vähenemise tõttu, sest ta on saanud tulumaksustatavat lisatulu.

Saare sõnul on uus maksupakett väikeinvestorite jaoks tagasiminek. "Väikeinvestorid on siis taas tagasi kümne aasta taguses olukorras, kus loodi osaühinguid selleks, et oleks võimalik juriidiliste isikutega võrdsetel tingimustel investeerida," ütles Saare.

Lisaks on tema sõnul segane, kuidas hakkaks uus maksusüsteem ühilduma investeerimiskonto süsteemiga, ja on oht, et kaob investeerimiskonto mõte, sest peab ikka jooksvalt maksudega tegelema.

Saare hinnangul on valitsuse maksumuudatused investeerimise populariseerimise seisukohalt kahjulikud. "Samuti raiskame väga väikese kasu tõttu tuhandeid tunde väikeinvestorite aega, samas kui rahaliselt on valitsusele selle maksumuudatuse tulemus nullsummamäng," ütles Saare.

Päriselt topeltmaksustamisest ei päästa

Tingas arvas, et regulaarse dividendi tulumaksumäära alanemine eraisikust investorile olulist rahalist mõju kaasa ei too.

"Füüsilise isiku jaoks dividendi maksukoormus ei muutu ja Eesti omanikele kuuluvate äriühingute jaoks ei anna madalam tulumaksumäär eeliseid. Välismaalasest füüsilisest isikust investorile võib see muudatus tähendada, et välismaal tema Eestist saadud dividenditulu täiendavalt ei maksustata, kuid see sõltub konkreetse välisriigi maksuseadustest," ütles Tingas.

Samas, kuna 2018. aastal muutub maksuvaba tulu suurus astmeliseks, peab tema sõnul arvestama, et suurem dividenditulu vähendab ka eraisikust investori maksuvaba tulu suurust.

"Muudatused võivad kaasa tuua ka sel-

LFS INKASSO
Legal Financial Services

Lahendage nõuded kasutades kogenud spetsialiste

VÕLANÕUDE MÜÜGI TEADE

Legal Financial Services OÜ müüb laenulepingust tuleneva nõude **Teet Mõtte**, sünniaeg 30.04.1968, vastus summas **49 829,91 €**.

Nõude alusdokumentidega tutvumiseks ja ostupakkumise tegemiseks palume võtta ühendust telefonil 672 5255.

Legal Financial Services OÜ / Tornimäe Ärikeskus, Tornimäe 5 Tallinn / tel 672 5255 / info@lfs.ee / www.lfs.ee
inkasso / kohtumenetlus / võlanõuete ostmine / nõustamine / krediidihalduse koolitused

Kuidas mõjutab uus maksuseadus äriühingut,

IVO VANASAUN
Deloitte'i juhtiv maksunõustaja

Eesti äriühingud üldiselt

Arvestus läheb keerukamaks, sest äriühingud peavad hakkama eristama eri maksumääradega maksustatud kasumeid. Võtame näiteks Eesti äriühingu, mis jaotab dividende 100 000 eurot.

Kui tegemist on iga-aastase dividendimaksjaga, võib juhtuda, et osa jaotatud kasumist maksustatakse 14%ga (näiteks 67 000 eurot) ning osa 20%ga (näiteks 33 000 eurot).

Kui sellisest Eesti ettevõtjast 100% kuulub Eesti emaettevõtjale, siis viimati nimetatu peab tütarühingust saadud dividendi kohta ka ise sama detailset arvestust pidama.

Kui Eesti emaettevõtja maksab 100 000 eurot välja dividendina füüsilistele isikutele, siis 67 000 eurolt tuleb kinni pidada 7% tulumaksu, sest tütarettevõtja maksis sellelt kasumiosalt vaid 14% tulumaksu. Seejuures peab emaettevõtja jälgima, kas investorite hulgas on teatud riikide maksuresidente.

Riikidevahelistest maksulepingutest tulenevate erisuste tõttu tuleb 7% asemel 5% määra rakendada juhul, kui investoriks on Bulgaaria, Iisraeli või Makedoonia füüsilised isikud. Kui investorite seas on Mehhiko, Gruusia, Küprose, Jersey, Mani saare või Araabia Ühendemiraatide maksuresidendist füüsilisi isikuid, siis 7% kinnipidamist ei rakendata üldse. Ettevõtete ja kontsernide puhul, mille taga on Eesti väikeinvestorid, muudatus maksuvõitu ei anna, kuid lisab halduskoormust.

Börsil noteeritud äriühingud

Börsil noteeritud äriühinguid iseloomustab hulk füüsilisest isikust investoreid. Nende puhul lisandub suures mahus tööd, eriti kui tegemist on dividendiaktsiaga, sest 14% maksumäära alla kvalifitseerumine on sel juhul väga tõenäoline. Samuti on investorite seas palju välismaiseid füüsilisi isikuid, mis tähendab, et on vaja jälgida maksulepingute erisusi ja veenduda, kas investorite kohta on residentsustõend.

Väikeinvestorid on siis taas tagasi kümne aasta taguses olukorras, kus loodi osaühinguid selleks, et oleks võimalik juriidiliste isikutega võrdsetel tingimustel investeerida.
investor Kristi Saare

TASUB TEADA

Kuidas uue seaduse järgi dividendi pealt tasutavat tulumaksu arvestada?

Kui Tallinna börsi ettevõte maksaks 1000 euro väärtuses dividendi, tuleks valitsuse eelnõu järgi tulumaksu tasuda järgmiselt:
Maksubaas (netodividend) 1000 x 0,86 = 860 eurot
Äriühingu maksukohustus:
860 x 14/86 = 140 eurot
Füüsilise isiku maksukohustus:
7% x 860 = 60,02 eurot
Maksukohustus kokku:
14 + 6,02 = 20,02%
Investorile jääb kätte: 799,8 eurot

le, et veelgi kasulikum on hoida aktsiaid ja osasid äriühingus, kus on ise võimalik otsustada, millal on õige aeg dividendi edasimaksmiseks füüsilisele isikule ja seega ka 7% suuruse tulumaksu maksmiseks," ütles Tingas. "Siiski – portfelliinvesteeringute puhul peab endiselt arvestama topeltmaksustamisega – väiksema kui 10% suuruse osaluse eest saadud dividendi edasimaksmisel peab Eesti äriühing maksma uuesti samalt dividendisummalt tulumaksu," nentis ekspert.

Börsifirma: maksuvõit jääb minimaalseks

Börsiettevõtted seadusemuudatuses suurt võitu ei näe. Tallinna Kaubamaja Grupi juhataja Raul Puusepp selgitas, et neil maksavad riigile tulumaksu tütarühingud emaettevõttele makstud dividendilt. Uue tulumaksuseaduse eelnõu ütleb, et uue määraga maksustatakse jaotatud kasum, mis on väiksem või võrdne eelneva kolme kalendriaasta keskmise jaotatud kasumiga, millelt äriühing on maksnud tulumaksu. Selles näeb Puusepp komistuskohta.

"Aastad ei ole vennad ning meie tütarühingute kasumite väljamaksed on aastate lõikes erinevad, mistõttu kolme kalendriaasta keskmine jaotatud kasum ei pruugi katta väga suurt osa tulevikus välja makstavatest dividendidest ja saadav maksuvõit võib jääda minimaalseks," selgitas ta.

Sõerd: see lahendus ei täida eesmärki

Eelnõu suhtes on kriitiline ka Reformierakonda kuuluv riigikogu liige Aivar Sõerd, kelle hinnangul on küll ammu teada, et Eesti äriühingu tulumaksumäär pole enam konkurentsivõimeline, kuid praegu pakutav lahendus ei täida eesmärki. "Oluliseks investeeringute finantseerimise allikaks ongi kasum, aga seadusemuudatus motiveerib madalama maksumääraga investeerimise asemel kasumit hoopis jaotama," ütles Sõerd.

Ka üksikisiku jaoks ei näe Sõerd seadusemuudatuses positiivset mõju – 7% tulumaks võib tema sõnul isegi tõsta üksikisiku maksukoormust. "Äriühingu efektiivne tulumaks ei saa olema täpselt 14%. Üksikisiku tasemel eelnõus sätestatud tingimustel tulumaksu 7% kinnipidamine saab olema ka tehniliselt keerukas," arvas Sõerd.

KOMMENTAAR

Maksumuudatusega riik 100 miljonit ei saa

AIVAR SÕERD
riigikogu liige

Valitsusel on eelarve puudujäägi katteks kolm allikat: varem kogutud reservide 137 mln eurot, laenud *ca* 200 mln eurot ja uued maksud *ca* 215 mln eurot.

Uute maksude arvel pool (*ca* 100 mln) on kavandatud 14protsendise tulumaksu sisseviimisest regulaarsetele dividendimaksjatele. See aga ei teostu, sest seadusemuudatus ei mõjuta märkimisväärselt ettevõtete dividendipoliitikat. Osa suurtest dividendimaksjatest ettevõtete suurosanikud on teada andnud, et neid jätab seadusemuudatus ükskõikseks. Suure tõenäosusega jääb ka välisinvestoritele muudatus arusaamatuks.

kuidas väikeinvestorit?

Börsiettevõtted seda muudatust tõenäoliselt ei tervita. Kahjuks ei näe eelnõu ette võimalust 14% soodusmäärast loobumiseks ja 20% rakendamiseks, millega ettevõte pääseks 7% kinnipeetava tulumaksu haldamise vaevast.

Välismaistele emaettevõtjatele kuuluvad Eesti tütarühingud

Maksuvõitu võivad loota Eesti äriühingud, mis jaotavad iga aasta dividende ja mille vahetu omanik on välismaine emaettevõtja. Sellisel juhul väheneb maksukoormus ning olulist halduskoormuse kasvu ette näha pole.

Füüsilisest isikust investorid

Eesti väikeinvestoritel hakkavad 14%ga maksustatud dividendid kajastuma iga-aastasel tuludeklaratsioonil (20% maksustatavad dividendid ei kajastu).

14% + 7% mudel ei sobi kokku ka järgmisel aastal jõustuva keerulisema maksuvaba tulu arvutamise reeglistikuga.
Kaks näidet:
Näide A
Äriühingul on kasum 100. Ta maksab dividendina välja 80 ning äriühingu tulumaksuna 20 (maksumäär 20%). Füüsilise isiku maksuvaba tulu arvestusse läheb dividendituluna kirja 80 eurot.
Näide B
Äriühingul on kasum 100. Ta maksab dividendina välja 86 ning äriühingu tulumaksuna 14 (maksumäär 14%). Lisaks peetakse 86 eurolt kinni 7% tulumaks summas 6,02 eurot. Inimene saab kätte 79,98 eurot (kaks senti vähem kui 20% mudeli puhul). Füüsilise isiku maksuvaba tulu arvestusse läheb dividendituluna kirja 86 eurot.
Järeldus:
14% + 7% mudeli puhul kaotab väikeinvestor ka oma maksuvaba tulu arvestuse kaudu, sest maksuvaba tulu vähendatakse rohkem, kuna tulu on suurem.

Sellist negatiivset mõju pole nende inimeste puhul, kes teenivad üle 2100 euro brutotulu kuus, näiteks töötasuna, sest nemad jäävad 2018. aastal oma maksuvabast tulust niikuinii ilma.

KRISTLIK SEMINAR
AJA, TERVISE JA FINANTSIDE INVESTEERIMISEST
läbi viib Valdur Koha (Boston)
19. mai 2017, algusega kell 18.00
Õpetajate Maja, Raekoja plats 14, Tallinn
ÜRITUS ON TASUTA.
Meeste seminar
Tark investor.

autolink
Autolink Baltics AS peamine tegevusala on autode ja muude transpordivahendite logistika korraldamine. Meie klientideks on sõidukite tootjad, maaletoojad ja edasimüüjad Balti riikides, Lääne-Euroopas, Venemaal ning teistes SRÜ riikides.

Ootame oma meeskonda
PEARAAMATUPIDAJAT

Töö sisu:
- pearaamatu pidamine, igakuine juhtimisaruannete koostamine
- bilansi ja kasumiaruande igakuine koostamine
- grupipõhine konsolideerimine Rephop-keskkonnas
- tütarfirmade konsolideerimine
- palgaarvestus
- tasumiste, laekumiste haldamine, rahavoo aruannete koostamine olukorra jälgimine
- aastaaruande koostamine, esitamine
- lepingute haldamine, arhiveerimine

Oled sobiv kandidaat kui:
- sul on töökogemus suuremas ettevõttes
- operatiivsus, hea suhtlemisoskus, planeerimisvõime, täpsus, hea mälu
- eesti, inglise ja vene keele oskus nii kõnes kui ka kirjas

Arvutioskus:
- raamatupidamistarkvara HansaWorld, Books, Rephop, Excel
- vajadus ettevõttesisese tarkvara selgeks õppimiseks

Eelistatud on rahvusvahelisel tasemel logistika valdkonnas või tootmises tegutsevas ettevõttes töötamise kogemus.

Pakume Sulle autokompensatsiooni või ametiautot; paindliku tööaega.

Kontaktisik: **Kristjan-J. Reigo**
E-post: **kristjan.reigo@autolink.ee**
Telefon: **511 1327**
www.autolink.ee

SISSETULEK

Kes kuuluvad rikkaima 10% sekka?

Elanikkonna rikkaima kümnendiku sekka kuulumiseks peab teenima vähemalt 2000eurost brutokuupalka, selgus CV Keskus.ee ja Palgainfo Agentuuri piirkondlike palgaerinevuste analüüsist.

"Harjumaal on palgatabeli tippu esimese 10 protsendi sekka jõudmiseks vaja teenida 2250eurost kuupalka," ütles tööportaali CV Keskus.ee Baltikumi kommunikatsioonijuht Henry Auväärt. "Tartus ja Tartumaal on tippu jõudmiseks vaja teenida 1800 euro suurust kuupalka, mujal Eestis piisab 1600–1650 eurost."

Juhtide ja teiste ametirühmade palgastatistikat eraldi analüüsides on näha, et regioonide palgaerinevused muutuvad nii valge- kui ka sinikraede puhul pea olematuks.

Palgastatistika illusioon

"Suurt regioonilist erinevust palgastatistikas veavad just juhid, kuna suurettevõtete peakontorid ja ka kõrgepalgalised IT- ning finantssektori töötajad on enamasti koondunud Tallinna, osaliselt ka Tartusse, mis tekitab ka palgastatistikas illusiooni, nagu pealinnast väljaspool saaks töötajatele väiksemat palka maksta," lisas Auväärt. "Ametirühmade lõikes on juhtidel vaja esimese 10% sekka jõudmiseks vaja teenida 3000eurost kuupalka, valgekraedel piisab selleks 1900eurosest ja sinikraedel 1300eurosest kuupalgast."

VÕRDLUS

Rikkus on koondunud Tallinna ja Tartusse

Summa, mis tuleb teenida, et kuuluda rikkaima 10% sekka, eurodes

Harjumaal	2250
Tartumaal	1800
Kirde-Eestis	1650
Lääne-Eestis	1642
Kesk-Eestis	1600
Lõuna-Eestis	1600
ametirühmade lõikes on 10% piir:	
juhtidel	3000
valgekraedel	1900
sinikraedel	1300

ALLIKAS: CV KESKUS.EE, PALGAINFO AGENTUUR

Auväärti sõnul kasvas töötasu, millest 10% töövõtjatest enam teenis, aastaga 8,8%, kuid mediaanpalk (millest pooled töötajad teenivad väiksemat ja pooled suuremat töötasu) vaid 4,8%. "Seega on juhtide palgakasv olnud pea kaks korda kiirem, suurendades palgalõhet ametirühmade lõikes," selgitas Auväärt.

Statistika aluseks on Palgainfo Agentuuri, tööportaali CV Keskus.ee ja partnerite kaks korda aastas korraldatav tööturuuuring, millesse annab panuse üle 13 000 Eesti töövõtja.

ÄRIPÄEV.EE

TOETUSED

PRIA palub kiirustada

Pindalatoetuste taotluste esitamise põhiperiood kestab 22. maini, kuid 16. mai südaööks oli PRIAsse laekunud vaid pisut üle kolmandiku eeldatavast taotluste hulgast. Amet soovitab oma klientidel esitada taotlus esimesel võimalusel.

Möödunud aastal taotles ühtset pindalatoetust 15 387 põllumeest. Sel aastal on kahe nädala jooksul esitatud 5440 taotlust, nendest 90,4% e-PRIA vahendusel.

Pärast 22. maid saab taotlusi hilinenult esitada 16. juunini, aga siis vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta. Erandiks on mahetoetus, mida hilinenult taotleda ja hiljem põlde lisada ei saa.

ÄRIPÄEV.EE

PRÜGIVEDU

Korruptsioonikütid ei jät

Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon tegi järelepärimise, kas prokuratuurile on esitatud kriminaalmenetluse algatamise avaldusi seoses Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu tegevusega pealinna prügimajanduse suunamisel.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee
Äripäev

Korruptsioonivastane erikomisjon on kolmel viimasel istungil arutanud Tallinna prügimajanduse olukorda. Nii ajakirjanduses kui ka komisjoni istungil avaldatu põhjal on erikomisjonil tekkinud kahtlus, et Sarapuu tegevuses võivad esineda kuritarvitused.

Sellega seoses soovib komisjon saada riigiprokuratuurile saadetud järelepärimises teada, kas prokuratuur on saanud sellega seoses kriminaalmenetluse alustamise avaldusi ja milline on olnud prokuratuuri reageering nendele avaldustele.

Sarapuu ärihuvid

Eelmise nädala esmaspäeval käisid riigikogu erikomisjoni ees Sarapuu ärihuvidest rääkimas Ragn-Sellsi ning Eesti Keskkonnateenuste esindajad.

Äripäev refereerib komisjoni istungi protokolli:

Eesti Keskkonnateenuste (EKT) juhataja Argo Luude sõnul toimis Tallinnas jäätmevedu ilma suuremate probleemideta, kui vastutavatel isikutel puudusid selles äris enda majanduslikud huvid.

"Kui 2011. aastal sai Arvo Sarapuu abilinnapeaks ja kogu keskkonnaamet ehitati üles Arvo Sarapuu isiklike ärihuvide teenimiseks ja oma impeeriumi kindlustamiseks. Sellest ajast alates on Tallinna jäätmemajanduses valitsenud korralagedus," lausus Luude.

Korruptsioonivastase erikomisjoni esimehe Artur Talviku sõnul väitis Arvo Sarapuu 8. mai komisjoni istungil, et tema pole iialgi jäätmeveo vastu huvi tundnud.

Luude hinnangul Sarapuu valetab ja ta lisas, et on olemas hanke avamisprotokollid, kust nähtub, et Arvo Sarapuule kuuluv ettevõtte ATKO Liinid OÜ osales pakkumuste esitamisel. Ühtlasi on Sarapuu avaldanud ka soovi osta Veoliat.

Luude töötas toona Veolias ning osales mitmel müügiteemalisel kohtumisel Atko Grupi kontoris. Seal olid Margo Tomingas (Atko Grupi juht, Sarapuu väimees – toim), Arvo Sarapuu, tolleaegne Tallinna prügila juht Allan Pohlak ning arutati võimalusi, kuidas Veolia ära osta.

Plaaniti toimida selliselt, et Tallinna linn kuulutab välja jäätmekäitluse hanke tingimustega, et ASil Ragn-Sells, kes oli just oma jäätmetehast valmis saamas, ei oleks võimalik sellel hankel osaleda. Hange plaaniti korraldada esialgu nii, et Tallinna Prügila kaotab selle hanke. See oleks tõmmanud potentsiaalsete ostjate huvi alla, hind kukuks ja siis oleks Arvo Sarapuul tekkinud võimalus see ära osta ning pärast seda Tallinna linn tühistaks hanke. Kui ettevõte oleks läinud Arvo Sarapuule, oleksid tulnud juba hoopis teistsugused hanked. Täpselt nii tehtigi. ASi Ragn-Sells kiusati nende tehasega, ei antud kasutusluba ja esitati pidevalt täiendavaid nõudmisi.

"Istusin koos Arvo Sarapuuga Tallinna Prügila nõukogus ja ta ise rääkis, kuidas kavatseb ASilt Ragn-Sells nõuda dokumente, mida neil nagunii ei ole," lisas Luude. Samuti käis Sarapuu Luude tolleaegse ülemuse Matthias Vogeli juures tegemas ettepanekuid, kuidas saaks hinda alla, et ettevõtet osta. Sakslased ütlesid talle kohe, et nemad müüvad ausalt ja saab see, kes teeb parema pakkumise.

Luude sõnul ei saanud Arvo Sarapuu teha paremat pakkumist, aga kuna prügila kuulus 35 protsendi ulatuses linnale ja 65 protsenti oli Veolia oma ning aktsionäride lepingust tulid linnale erinevad õigused, siis ta lihtsalt ei lasknud prügilat müüa. Prügila jäi müümata ja hiljem ostis linn selle ise ära. Sellega ei raugenud Sarapuu soov siseneda Tallinna jäätmeärisse.

"Läks natuke aega ja olime hästi põgusalt ühe Harjumaal tegutseva väikse ettevõttega (Radix OÜ) rääkinud, et mõistlik oleks neil oma ettevõte müüa, kuid siis ei olnud omanik sellega nõus. Mõne aja pärast pöördus ta ise meie poole sooviga ikkagi müüa ja andis teada, et tal on teine pakkuja ka olemas ja selleks oli Arvo Sarapuu. Küsimuse peale miks ta siis Arvo Sarapuule oma ettevõtet ei müü, vastas Radix OÜ omanik, et Arvo Sarapuu tuli tema juurde mõttega osta variisiku kaudu 75 protsenti ettevõttest ja Radix OÜ omanik oleks pidanud ametlikult omanikuks edasi jääma, aga hakkama nii-öelda Arvo Sarapuu käsklusi täitma. Kui omanik küsis, mis ta saab selle 25 protsendi eest, siis Arvo Sarapuu olevat lubanud tagada talle Tallinna jäätmeveo turu. Radix OÜ omanik aga selliste mängudega kaasa minna ei julgenud ja müüs oma ettevõtte EKT-le," kirjeldas Luude.

Järgnevalt üritas Arvo Sarapuu Luude sõ-

▶ **Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu räägib, et temal Tallinna linna prügiveoäris huvisid ei ole, kuid prügiveoettvõtjad seda ei usu.** FOTO: RAUL MEE

> **Linna soosing BWMile on ilmselge, kui sa selles äris tegutsed. BWMi käest ei nõuta mitte midagi ja ka trahve ei tehta.**
>
> **EKT juhataja Argo Luude**

a Sarapuud rahule

nul osta veel Adelan Prügiveod OÜd, kellega ka neil käisid tõsised ostuläbirääkimised, kuid lõpuks omandas selle Ekovir OÜ.

Kuidas BWM turule tuli

"Pärast seda tuligi tal mõte siseneda jäätmeveoärisse hangete kaudu oma varjatult kontrollitava ettevõttega Baltic Waste Management (edaspidi BWM). 2014. aastal kuulutati siis hanked välja selliselt, et mingisugust eelnevat kogemust jäätmekäitlusvaldkonnas ei nõutud. Oli aru saada, et tahetakse lasta suvalised ettevõtted turule. Pakkumuste avamisel selguski, et ongi uus ettevõte ehk BWM teinud pakkumuse. Nad tegid ühise pakkumuse koos Tapa Autobussipark OÜga, kuna jäätmekäitlusalast referentsi ei nõutud, küll aga öeldi, et pakkumuse tegija peab mingis minimaalses ulatuses olema teinud transporditöid. Pärast pakkumuste tegemist oli tükk aega vaikus, kuid mõne aja pärast hakati neile, kes olid teinud BWMist odavama pakkumise, esitama hästi detailseid küsimusi, mis tähendas sisuliselt kogu ettevõtte äriplaani avalikustamist. Siis, kui need andmed olid avalikustatud, viidati, et siin ja seal on nendel pakkumuse esitajatel arvestatud liiga madalad kulud ja linn ei saa selliseid pakkumusi aktsepteerida. Nii lükati tagasi kõik BWMist odavamad pakkumused. BWMi poolt pakutud hinna kohta aga ei olnud linnal mingeid küsimusi ning nende pakkumusi hakatati järjest edukaks tunnistama. Mingites piirkondades alustas siis BWM vedamist ja nagu ajakirjanduse vahendusel kuulda, Nõmmel ilma jäätmeloata. Viimase kohta on Sarapuu väljendanud seisukohta, et see pole eriline probleem. EKT vastupidiselt käib täna linnaga kohut, kuna nad on jätnud ühe hanke eest raha maksmata. Selle vaidluse käigus on EKT jäätmeluba pulkadeni lahti võetud ja linn väidab, et EKT tegevus ei vasta jäätmeloa peal olevale koodile. EKTga seoses on jäätmeluba väga oluline dokument, aga BWM võis poolteist kuud jäätmeid vedada täiesti ilma loata. Linna soosing BWMile on ilmselge," kirjeldas Luude.

Konkurent kogus valed kokku

Artur Talvik tundis huvi, millised on BWM prügiveoautod. Luude vastas, et need on ostnud Sarapuu väimees Margo Tomingas ja Sarapuu firma rendib neid BWMile. Luude hinnangul peaks kogu seltskond komisjoni asemel hoopis prokuratuuris või kaitsepolitseiametis tunnistusi andma.

Ragn-Sellsi juht Rain Vääna toetas Luude seisukohta ja ütles, et jäätmekäitlusringkondades teavad kõik juba kolm aastat, et BWM on seotud Arvo Sarapuuga. "Me räägiksime nendest teemadest hea meelega prokuratuuri või kaitsepolitseiametiga, sest kogu see asi peab ükskord ära lõppema," märkis Vääna.

"Olen ajakirjandusest kokku kogunud Arvo Sarapuu öeldud valed ja neid on 20. Selle tõenduseks võin esitada enda advokaadi koostatud juriidilise analüüsi. Kogu selle olukorra taustaks on aga see, et Arvo Sarapuu varjab oma ärihuve. Tallinna puhul on tegemist Eesti kõige suurema linnaga ja meie peame sellel turul tegutsema. Ka välisinvestoritest ASi Ragn-Sells omanikud küsivad imestusega, kas see tõesti on 2017. aasta Eesti," imestas Vääna.

Talvik tundis huvi, miks Ekovir OÜ (Nikolai Ossipenkole kuuluv prügivedaja – toim), kes on ka üks suuremaid jäätmevedajaid, ei ole ASiga Ragn-Sells ja EKT ühes pundis. Luude vastas, et Ekovir OÜ on müügis ja väidetavalt on üks ostuhuviline Arvo Sarapuu.

Sarapuu eitab

Arvo Sarapuu on korduvalt kinnitanud, et tal ei ole ärihuvisid prügiveoäris ning tal puudub äriline seos BWMiga.

Nädal enne Ragn-Sellsi ja EKT esindajaid korruptsioonivastases erikomisjonis käinud Sarapuu ütles komisjoni esimehe Talviku küsimuse peale, kas ATKO Grupp osales ühes Harjumaa kolme omavalitsuse jäätmeveohankes, et see ei vasta tõele.

Kuid ATKO Grupi tütarfirma ATKO Liinid OÜ tegi 2014. aasta sügisel pakkumuse MTÜ Harjumaa Ühisteenuste Keskus korraldatud jäätmeveohankel, millega otsiti Anija ja Kose valla prügivedajat. Tookord pakkus ATKO Liinid konkurentidest mitu korda kõrgemat hinda ja ettevõtte jäi Ragn-Sellsi, Ekoviri ning Radix Hoolduse järel neljandaks.

Komisjonis rääkis Sarapuu, et Eesti Keskkonnateenused ja Ragn-Sells jagasid kartellikokkuleppe alusel omavahel jäätmeveoturu, samuti hanked ja hinnad.

LÜHIDALT

Läti konkurentsiameti juht ahastab kartellide hulga pärast

Viimase viie aasta jooksul on Lätis algatatud 20 kartellisüüdistuse uurimist: kokkuvõttes on nendesse segatud olnud 90 osalist ning juhtumite turuosa on kokku 134 miljonit eurot, rääkis Läti riigitelevisioonile antud intervjuus Läti konkurentsiameti juht Skaidrite Abrama. Numbrid on hävitavad, kommenteeris ta olukorda, kus ettevõtted lepivad kokku tegevuse riigi- ja munitsipaalhangetel. "Iga väikse kartelliga ei jaksagi me tegeleda," nentis ta ja lisas, et ametil ei ole piisavalt vahendeid. Abrama märkis, et kartelle moodustatakse väga erinevatel aladel, alates ehitusest ja turvateenustest. Ta tunnistas, et aeg-ajalt ei tea ka riiklikud või kohaliku omavalitsuse tellijad, kuidas hankijana käituda. Tegutsetakse ilma juhtnöörideta ja nii jõutaksegi korruptsiooniga võitlemise büroo huviorbiiti.

KINNISVARA

Korterituru pulss jätkuvalt tugev

Korteriturul äärmiselt tehinguterohkele märtsile järgnes võrdluses kahvatu aprill – kui aasta kolmandal kuul tehti Eesti suurimates linnades 1548 tehingut, siis aprillis vaid 1065.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee
Äripäev

Kinnisvaraanalüütiku Tõnu Toompargi sõnul suurtest kõikumistest kaugeleulatuvaid järeldusi teha ei saa. "Asja peab võtma rahulikult," toonitas Toompark ja viitas, et kuu jääb isegi Tallinna mastaabiga linna kohta liiga lühikeseks vaatlusperioodiks. "Selle jooksul toimub nii palju võnkeid, mis on põhjustatud suuresti juhusest," lisas ta.

Toompargi sõnul peaks kohaliku korterituru trende hinnates aluseks võtma vähemalt kvartalipikkuse perioodi. Kuid ka esimene kvartal oli Toompargi kinnitusel ebanormaalselt suure tehingute arvuga, mis omakorda nii-öelda sõi ära tehinguid järgmisest kvartalist. "Juhuslikult olid arendajatel sel hetkel majad valmis saanud ja nad tegid kibekähku oma asjaõiguslepingud ära. See, et nad just sellel ajahetkel asjad valmis said, on tingitud tuhandest pisiasjast, mitte kinnisvaraturu tsüklilisusest," ütles Toompark ja märkis, et parema võrdlusmomendi annab kahe aasta sama perioodi, mitte järjestikuste kuude kõrvutamine.

Keskmine hind ei kuva õiget pilti

Suurt kaalu ei pane Toompark ka sellele, et korterite keskmine ruutmeetrihind on detsembris saavutatud tipust hetkeks 10% alla kolinud. Toompark tõdes, et igakuiste hinnakõikumiste raporteerimine annab küll toredad numbrid, millega žongleerida, kuid toonitas, et nende taga tuleb ka sisu näha.

"Hind on kaudne indikaator," möönis Toompark. "Kas korteri, mille eest detsembris pidanuksin maksma 100 000 eurot, saaksin täna 90 000ga kätte? Kindlasti mitte," illustreeris ta ja lisas, et pigem tuleks korteri eest isegi rohkem maksma.

Olulist rolli maa-ameti keskmise ruutmeetrihinna statistikas mängib Toompargi sõnul see, et uute korterite tehingute arv on oluliselt kasvanud. "Kui uusi kortereid tehingute potti lisandub, siis keskmine hind muudkui tõuseb. Kinnisvara väärtus aga samas rütmis ei tõuse – kaugeltki mitte," tõdes ta.

Tema sõnul võiks kinnisvara väärtuse muutumise hindamiseks aluseks võtta näiteks objekti valmimisaasta. "Selle alusel on aastatagusega võrreldes hinnatõus 3–6%," viitas Toompark. "Kas samaväärse korteri eest, mille eest maksin aasta tagasi 100 000, oleks nüüd õiglane 3000 või 6000 rohkem maksta? Ütleksin, et jah, muidugi," võrdles Toompark. Ruutmeetri keskmise hinna lühiajaline kõikumine ei peegelda tema kinnitusel kinnisvara väärtuse muutust olukorras, kus tehingute struktuur on olulises muutumises. "Praegu aga see, millega kaubeldakse, pidevalt muutub," viitas ta uute korterite jätkuvale müügiedule.

Lähitulevikus jätkub Toompargi arvates kõik senist rada pidi. "Usun, et uute korterite pakkumine kasvab ja tehingute arv püsib kõrgel," ennustas ta. "Vaevalt üüriinvestoridki lühikese ajaga kuhugi ära kaovad. Proovivad valmistuda sügiseseks üürituru tippajaks, mil teha investeerimisotsuseid või pidada olemasoleva üürnikuga hinnaläbirääkimisi," möönis Toompark.

Turu raugemist ta ei näe, viidates, et selle jaoks peaks juhtuma midagi ootamatut. Seni aga muutusi toimunud pole ja inimesed, kes korterit osta soovivad, pole kuhugi kadunud. "Mustamäe on ikka püsti. Lasnamäe samamoodi. Seal on hulk elamispinda, kust ühed tahavad lahkuda ja teised asemele minna. Isegi kui midagi suurt peakski juhtuma, mõjub see kinnisvaraturule inertsiga, võttis Toompark teema kokku.

TASUB TEADA

Kinnisvaraturg selges tõusus

aasta	tehingute arv	tehingute kogusumma, mln €	m² mediaanhind, €
2015	4478	234,4	1201
2016	4526	299,4	1266
2017	**5111**	**378,8**	**1362**

Tehingute arv kasvas üle Eesti

	tehingute arv	m² mediaanhind, €	tehingute arv	m² mediaanhind, €
	2016	**2017**	2016	**2017**
Tallinn	2806	**3152**	1484	**1621**
Tartu	449	**497**	1192	**1214**
Pärnu	235	**263**	913	**1020**
Narva	198	**272**	417	**405**
Kohtla-Järve	208	**259**	82	**81**

Võrreldes mulluse aasta alguse korteritehingute statistikat tänavusega, on turg märgatavalt tõusnud. Sarnaselt Pindi hinnaindeksi metoodikale, võttis Äripäev 15 maakonnakeskust, lisades hulka Narva ja Kohtla-Järve ning võrdles 2016. aasta jaanuari algusest aprilli lõpuni tehtud tehingute statistikat tänavuse aasta sama perioodiga.

ALLIKAS: MAA-AMET, TEHINGUTE ANDMEBAAS

18%

langes väljaspool Tallinna linna kinnisvaraturu tehinguaktiivsus võrreldes märtsiga.

> **Vaevalt üüriinvestoridki lühikese ajaga kuhugi ära kaovad. Proovivad valmistuda sügiseseks üürituru tippajaks.**
>
> **Tõnu Toompark**

▲ **Kinnisvaraanalüütik Tõnu Toompark usub, et uute korterite pakkumine kasvab ja tehingute arv püsib kõrgel.**
FOTO: MEELI KÜTTIM

Iga sülearvutiga kingitus – Kaspersky Internet Security

Sülearvuti Dell Inspiron 13 5378
13,3 | Intel® i5-7200U | 256GB SSD | 8GB DDR4 | 1,71 kg
TASUTA
999.- 899.-
Kuumakse: 25.50 /kuus

Sülearvuti Dell Vostro 15 3568
15,6 FHD | 256GB SSD | Intel® i5-7200U | 8GB DDR4 | 2,18 kg
TASUTA
699.- 599.-
Kuumakse: 17.- /kuus

Sülearvuti Asus VivoBook R416NA
14,1 FHD | 128GB SSD | Intel® N4200 | 4GB DDR4 | 1,5 kg
TASUTA
589.- 475.-
Kuumakse: 13.85 /kuus

Juubelikampaania - Shoppa soodsalt ja võida auhindu
Ostjate vahel loosime välja kohviautomaadi+100 tassi kohvi ja kolm drooni

iTshop Arvuti-, büroo- ja hobikaubad
25 aastat alates 1992

Rakvere: Müük ja hooldus	Rakvere: Jaemüük	Pärnu: Müük ja hooldus	Tallinn: Müük ja hooldus	Jõhvi: Müük ja hooldus	Tartu: Müük ja hooldus	Viljandi: Müük ja hooldus	E POOD 24H
Rägavere tee 37 Tel. 322 3456 Mob. 51 30 349 rakvere@itshop.ee	F.G. Adoffi 11 (Kroonikeskus) Tel. 322 5410 krooni@itshop.ee	Papiniidu 5A/1 (Sillakeskus) Tel. 443 3141 parnu@itshop.ee	Väike Paala 1 (Siemensi maja) Tel. 601 0000 tallinn@itshop.ee	Narva mnt. 5 (Bussijaama vastas) Tel. 335 6253 johvi@itshop.ee	Turu 45B (Sepa keskus) Tel. 731 0737 tartulk@itshop.ee Uus asukoht	Kivi 2 (Leola ärikeskus) Tel. 433 3122 viljandi@itshop.ee	www.itshop.ee Tel. 443 3141 Mob. 50 94 085 epood@itshop.ee

KOMMENTAAR

Turg on stabiliseerumas

Tehinguaktiivsus on mõjutatud Tallinna linna korteriturul toimuvast, mistõttu absoluutnumbrites võis aprillis tehingute arvu langust märgata ennekõike Tallinnas.

Väljaspool Tallinna langes Eestis tehinguaktiivsus võrreldes märtsiga 18% ning võrreldes 2016. aasta aprilliga 4,1%.

Kinnisvaraturule omast hooajaliselt kasvavat tehinguaktiivsust võis pigem märgata just märtsis, seda nii Tallinnas kui ka pea kõikjal mujal Eesti aktiivsemates piirkondades. Aprillis aset leidnud tehinguaktiivsuse langust võimendas võrreldes märtsiga väiksem tööpäevade hulk.

Väikelinnades on kinnisvara hinna kasv olnud kohati kahekohaline, mille juures pakkumishinnad on kasvanud veelgi kiiremini. Mahajäänumatest piirkondadest siirduvad elanikud atraktiivsematesse lähipiirkondadesse, mis on mitmes väikelinnas tõstnud elanike arvu ja piirkondlikku tarbimisvõimsust. Väiksemates Eesti linnades jääb aga kinnisvara hinna kasv viimastel perioodidel valdavalt sissetuleku kasvule alla. Nii väheste kvaliteetsete elamispindade pakkumise kui ka nende kõrgete pakkumishindade tõttu on vähenenud tehinguaktiivsus ning kiirelt kasvanud nõudlus sarnaste üürikorterite järele, mis omakorda soodustab üürihinna kasvu.

Tuginevalt selle aasta varasematele kuudele on ka mujal Eestis väljaspool Tallinna asunud korteriturg stabiliseeruma ning senine kiire hinna- ja tehingute rahalise mahu kasv aeglustuma. Lähitulevikus on oodata inflatsiooni kasvu kiirenemist ja senise ostujõu võrdlemisi kiire kasvu aeglustumist, mille taustal on kõrge tööhõive kestes pikemas perspektiivis oodata kinnisvaratehingute arvu ja väljastatud eluasemelaenude arvu vähenemist.

ARCO VARA

UURING

Hasartmängud on popimaks muutunud

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Raha peale hasartmänge mänginute arv on kolme aasta taguse ajaga võrreldes kasvanud, ent mängimise sagedus langenud.

Viimase kahe aasta jooksul on hasartmänge mänginud 66% küsitletutest, samas kui 2014. aastal oli sääraseid inimesi ainult 50%, näitab värske Faktum & Ariko uuring.

Üldse on hasartmänge mänginud 84% inimestest, mida on 24 protsendipunkti rohkem kui kolm aastat tagasi. Küsitletutest 81% on mänginud hasartmänge väljaspool internetti, näiteks kasiinos, loteriipiletit ostes või laevadel.

Internetis on hasartmänge kunagi mänginud 51% inimestest ja viimase kahe aasta jooksul 40% küsitlustest. See on väga järsk kasv – kolm aastat tagasi olid näitajad vastavalt 15% ja 12% vastajatest. Uuringufirma märkis, et oma osa mängib ilmselt see, et tänavune uuring korraldati osaliselt veebiküsitluse teel, ent kasvutendentsi oli näha ka telefoniküsitluse valimis.

Küsitlusfirma tõi esile, et internetis mängimist on kasvatanud ilmselt vahepealsel ajal kehtima hakanud seadusemuudatus, mille järgi tuleb nüüd ka väljaspool internetti loto mängimisel isik tuvastada. Veebis võib aga isiku tuvastamine tunduda privaatsem kui poeleti taga.

Õnnemängudega proovimine sugude lõikes eriti ei erine, viimase kahe aasta jooksul on raha peale mänginud 67% meestest ja 64% naistest. Vanuseliselt on hasartmänge kõige rohkem mänginud 20–29aastased, kõige vähem aga 60–74aastased.

Huvitav on aga 15–20aastaste noorte käitumine: päriselus õnnemängude proovimine pole kasvanud, ent internetis mängimine on hüpanud 15 %-lt 33%-le. Peamiselt mängivad teismelised loteriisid, ent 12% on proovinud ka kihlvedusid ja spordiennustust.

TASUB TEADA

Sõltuvusrisk suurim noortel

Uuringufirma tõi esile, et kokku moodustab hasartmängusõltuvuse riskigrupp Eesti 15–74aastasest elanikkonnast 8% ehk veidi alla 79 000 inimese. Need inimesed tunnistavad, et on õnnemängudega kogenud eri probleeme.

Viimase kahe aasta jooksul mänginute seas on hasartmängusõltuvuse riskigruppi kuulujaid keskmisest rohkem meeste, mitte-eestlaste ja keskmist sissetulekut ehk 800–1199 eurot teenivate inimeste seas. Kõige suurem riskirühm on aga 15–29aastased noored.

Internetis on probleemidega inimesed mänginud kõiki mänge rohkem kui probleemideta mängijad, eriti paistavad silma loteriid, kihlveod või spordiennustused, pokker ja kasiinomängud. Väljaspool internetti on probleemidega inimesed mänginud kõige rohkem mänguautomaatidel nii kasiinos kui ka väljaspool, samuti kasiinos mängulaudadel.

Varasemast rohkem on probleemidega mängijad hakanud võtma mängimiseks või võlgadega tasumiseks kiirlaene, samas on hüppeliselt langenud nende osakaal, kes võtavad raha abikaasalt või elukaaslaselt. Nendest, kes on mängimiseks raha laenanud või võtnud, on laenukontorite poole pöördunuid täpsemalt 25%, samas kui kolm aastat tagasi oli osakaal vaid 11%. Samas ütles 2014. aastal 58% raha juurde vajanutest, et võtsid raha elukaaslaselt, tänavu oli see näitaja aga üksnes 25%.

84%
küsituses olalenutest oli elu jooksul mänginud hasartmänge.

Kätt proovitakse harvem

Kui õnnemängurite hulk on tänavuses uuringutes varasemast kõrgem, siis mängimise sagedus on pigem langenud. Eriti tugevalt on seejuures kahanenud internetis mängimise sagedus.

Väljaspool internetti mängimise sageduse langus on mõnevõrra tagasihoidlikum, ent selgelt harvem mängitakse kasiinodes – vähemalt kord kuus mängulaudadel kätt proovijate osakaal on langenud 7 protsendipunkti ning kasiinos mänguautomaatidel mängijate seas 4 protsendipunkti.

Nii internetis kui ka väljaspool on kahanenud samuti iganädalaste mängijate osakaal. Internetis mängis igal nädalal 25% vastanutest, väljaspool internetti 14%. Võrreldes 2014. aastaga langes iganädalaste mängijate osakaal mõlemas rühmas 2 protsendipunkti jagu.

Uuringu tegi Faktum & Ariko ning selle tellis Hasartmängusõltuvuse Nõustamiskeskus. Kokku küsitleti detsembris ja jaanuaris 2507 Eesti elanikku vanuses 15–74 aastat.

Uuringut rahastasid rahandusministeerium, Eesti Hasartmängude Korraldajate Liit ja AS Eesti Loto.

MUUSIKATÖÖSTUS

Spotify sõdib digimaksude vastu

Muusikavahendushiid Spotify üritab aktiivselt takistada erinevate riikide samme maksustada digimajandust, kirjutas Rootsi majandusleht Dagens Industri.

Seni esitas Spotify Rootsi poliitikutele nõudmisi, mis puudutasid eluasemete ja koolitatud programmeerijate nappust või töötajate optsioonide maksustamist. Kuid on ka teemasid, mida Spotify, mille emafirma asub Luksemburgis ja mis on teel New Yorgi börsile, ajab kulisside taga.

Indoneesia tekitab meelehärmi

Spotify pöördus Rootsi rahandusministri poole palvega tõstatada digiteenuste maksuteema poliitilisel tasandil. Nimelt tuleb Spotifyl võidelda selliste riikidega nagu Indoneesia, Malaisia ja Austraalia, kes soovivad saada osa tulust, kuna miljonid nende riikide kodanikud tarbivad Spotify teenust.

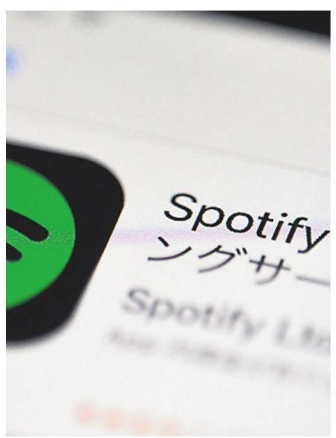

▲ Spotify mure on Indoneesias arutatav seaduseelnõu.
FOTO:EPA

Pöördumises viitab Spotify Indoneesia seaduseelnõule, millega kavatsetakse välismaa tehnoloogiafirmade maksu oluliselt tõsta. Indoneesia tahab, et ettevõtted, nagu Spotify, Amazon või Netflix, mis müüvad oma tooteid ja teenuseid interneti vahendusel, omamata Indoneesias maksukohustuslasest tütarettevõtet, hakkaks ka seal makse maksma.

> **Käib rüselus mitme riigi vahel, kes kõik tahavad saada tükki sellest maksupirukast.**
>
> **rahvusvaheliste maksude ekspert Claes Hammarstedt**

"Spotify tahab juhtida meie tähelepanu sellele, et see töö on tähtis ja on rida riike, mis juba seadustavad digimajanduse maksustamist," ütles ministeeriumi nõunik Ingela Willfors.

"Käib rüselus mitme riigi vahel, kes kõik tahavad saada tükki sellest maksupirukast," lisas Rootsi Ettevõtete Liidu rahvusvaheliste maksude ekspert Claes Hammarstedt.

OECD andis eeskuju

OECD projekt nimega Beps, mille eesmärk on vähendada kasumite liikumist keeruka maksuplaneerimise abil, on innustanud paljusid riike ohjad haarama. "Beps pani osa riike arvama, et neil on õigus maksustada rahavoogusid," ütles Uppsala ülikooli rahandusõiguse professor Bertil Wimani.

Internetigigandid püüavad igati vältida digiettevõtete eraldi maksustamist rahvusriikides ning mõjutada ka OECD tööd selles valdkonnas. Spotify pole kümne tegutsemisaasta jooksul kunagi kasumit näidanud ning sellised maksustamisotsused võivad tõugata ettevõtte suurtesse raskustesse.

ÄRIPÄEV.EE

KOHTUASI

Altkäemaksu küsimise istung jäi lühikeseks

Altkäemaksu küsimise eest süüdistuse saanud Teet Järvet seisab edaspidi kohtu ees üksi, sest tema partner Heigo Soppe pääses rahalise kohustusega.

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee
Äripäev

▲ **Eile alla tunni kestnud kohtuistungilt lahkunud Teet Järvet (tagaplaanil) ja tema kaitsja vandeadvokaat Kalle-Kaspar Sepper naasevad kohtusaali järgmisel kuul.** FOTO: ANDRES HAABU

Kohtupidamine omanikujärelevalvet teinud Teet Järveti ja Heigo Soppe ning Järveti elukaaslase Maarja Reinoki üle algas märtsis. Altkäemaksu küsimise süüdistuse esitas prokuratuur alguses mõlemale mehele. Lisaks sai Reinok koos Järvetiga süüdistuse suures koguses narkootiliste ainete marihuaana ja hašiši ebaseaduslikus omandamises ning valdamises. Järvetit süüdistab prokuratuur veel dokumendi võltsimisele ja kasutamisele kihutamises.

Teise mehe pääsemine

Nüüd on altkäemaksu süüdistus jäänud ainult Järveti õlule, sest kohus otsustas Soppe suhtes menetluse otstarbekuse kaalutlustel lõpetada, kohustades teda riigi tuludesse maksma 4000 eurot.

Järveti ja Reinoki kaitsja esitasid eile Harju maakohtule ka lisatõendite taotlusi, millest kohtunik keeldus – nii sai kohtulik uurimine ühele poole. Seega pidanuks algama kohtuvaidluse osa, kuid Järveti ja Reinoki lapse haigestumise tõttu lükkus asja arutamine järgmisesse kuusse.

Altkäemaksu küsimine viib 2015. aasta jaanuari, kui ehitusfirma E&G tegi töid Ida-Virumaa kutsehariduskeskuses. Tegemist on kümneid riigihankeid võitnud, kuid alltöövõtjatele 2 miljonit eurot maksmata jätnud ja pankrotiga lõpetanud Tartu ehitusfirmaga, mille taga on Artur Fjodorov. Fjodorov on selgitanud, et E&G likviidsuskriis hakkas kujunema ajal, kui Narva linna arenduse ja ökonoomika amet ei tasunud tööde eest ligi pool miljonit eurot. Teisel objektil nõudis Fjodorovi sõnul järelevalve aga altkäemaksu, pidurdades ehitust. Jutt käis 60 000 eurost.

Neli aastat tagasi tunnistati Järvetile kuulunud firma Real-E State kõige konkurentsivõimelisemaks arhitektuuri ja projekteerimise valdkonnas. Mullu liikus ettevõte M. Haroon Hakimi nimele, kelle asukoht on äriregistri järgi Araabia Ühendemiraadid. Firma juhatusest lahkus Järvet detsembris. Järvet on olnud seotud ka poliitikaga, kui kuulus IRLi, mille ridadest lahkus nelja aasta eest.

Äripäev kirjutas Järvetist ka läinud kuul. Siis oli teemaks tema teine eksfirma JMT Europe, mis kolm aastat tagasi arendas Kadriorus kortermaja. Ettevõtte taga olid peale Järveti veel Martten Kaldvee ja Jürgen Jõepera. Nüüdseks on ühist äri ajanud Järvet ja mullu ärikeelu saanud Jõepera tülli pööranud ja firma maksuvõlg kosunud 137 000 euroni. Segast seisu üritab harutada pankrotihaldur Urmas Tross. "Vastastikune süüdistamine on eelduslikult taotluslik. Pole ju aru saada, kas kavalus on kasvanud rumaluseks või vastupidi," kommenteeris Tross.

Mängus narkootikumid

Käimasolevasse kohtuasja on segatud Järveti elukaaslane Maarja Reinok, sest sai Järveti süüdistuse suures koguses narkootiliste ainete marihuaana ja hašiši ebaseaduslikus omandamises ja valdamises.

Narkootikume hoidsid Järvet ja Reinok süüdistuse järgi ühises kodus – kaks aastat tagasi leidsid politseinikud läbiotsimise ajal kummutisahtlist Prada prillitoosist kolm minigripp-kilekotti ning ühe paberist valmistatud vutlaris suitsu.

Altkäemaksu kohta andis vihje E&G. Kui viimane läinuks altkäemaksu maksmisega kaasa, saanuks firma töid teha omanikujärelevalve sekkumiseta: poleks pidanud nõudeid täitma ja saanuks esitada endale soodsaid tööde rahalisi akte.

Prokuratuuril on tõendite seas Järveti-Soppe ja E&G esindajate telefonivestlused. Materjali kogunes ka neljalt kohtumiselt. Altkäemaksu oleks varjatud rekonstrueerimistööde administratiivse nõustamise nime all.

Juhtimislabor „Kuidas meeskonnana õnnestuda"
7. juunil 2017 Roseni tornis (Mere pst 6, Tallinn)

Kuuled, kuidas võtta oma meeskonnast parimat: kuidas motiveerida eri inimtüüpe, ära tunda igaühe tugevused ja nõrkused, oma inimesi usaldada ja ühtse tiimina koos raskustest üle olla!

Juhtimislabori teemad:

- **Belbini meeskonnarollid. Mis need on ja mis kasu saab juht nende tundmisest?** Belbini meeskonnakoolituste eestvedaja **Mats Soomre**
- **Kuidas meeskonnaliikmeid üksteist toetama ja igaüht iseennast väärtustama panna?** Matkajuht ja spordiürituste korraldaja **Kunnar Karu**
- **Mis motiveerib eri inimtüüpe sinu meeskonnas?** Koolitaja ja treener **Aira Tammemäe**
- **Kuidas värbamine õnnestunult lõpuni viia ja aidata uuel inimesel sisse elada?** Tammiste personalibüroo tegevjuht ja koolitaja **Sirje Tammiste**
- **Mida on vaja selleks, et tipptalentidest koosnev ettevõtte toimiks hästi meeskonnana?** TransferWise'i personaliarhitekt **Kairi Pauskar**

Registreeri kohe!
www.konverentsid.ee

KAUBANDUS

Maxima: jaekettidel seisab ees karm aasta

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

See aasta võib tulla jaekaubanduses mullusest veelgi karmim, teatas Maxima, kelle eelmise aasta käive jäi pea viis korda allapoole ootusi.

Äripäev kirjutas eile, et Maxima Eesti käibe kasv jäi eelmisel aastal ligi viis korda väiksemaks, kui loodeti, kasvades vaid 1,1%.

Maxima Eesti avalike suhete juhi Katja Ljubobratetsi sõnul kasvas Maxima jaeketi käive mõõdukalt ja tulemusega võib rahule jääda. "Peame arvestama, et erinevalt teistest jaekauplejatest meie eelmisel aastal uute kauplustega sisuliselt ei laienenud, vaid investeerisime olemasolevate pindade uuendamisse ja avasime vaid ühe uue kaupluse," ütles ta. Samuti süvenes Ljubobratetsi sõnul juba mullu tarbimise vähenemine ja tunda andis hinnakasv.

445

miljonit eurot oli mullu Maxima Eesti käive, kasvades aastaga 1,1%.

◀ **Maxima Eesti peadirektor Vyginta Šapokas ütles, et Eestisse on tekkinud liiga palju kauplusi.** FOTO: ANDRES HAABU

Tarbimine väheneb ja töötajaid on raske leida

Ljubobratets lisas, et tänavu mõjutab makromajanduslik käekäik jaekaubandusturgu tervikuna veelgi enam, kuna märgatavalt on kiirenenud inflatsioon ja sellega seoses tekkinud ka tuntav hinnasurve. See omakorda süvendab tarbimise vähenemist. "Samas mõjutavad juba aastaid ning nüüd iga päevaga üha valusamalt jaekauplejaid tööjõukulude kasv ja tööjõu puudus. Seda kõike olukorras, kus kaubandussektoris on püsiv vajadus täiendavate töökäte järele," rääkis ta.

Hoolimata pingelisest turuolukorrast ja makromajanduslikest teguritest prognoosib Maxima tänavu sama suurt käibe kasvu, kui oli eelmisel aastal. "Meie eesmärk on pakkuda Eesti tarbijale tema soovitud kaupu kõige madalama hinnaga. Selleks parendame veelgi kaubavalikut ja hinnataset ning samal ajal uuendame tööprotsesse," ütles Ljubobratets.

Aasta varem ehk 2015. aastal kasvatas Maxima Eesti käivet 9,9%, kuid jäi tollal 2,5 miljoni euroga kahjumisse. Kahjum oli tingitud pooleliolevate arendusprojektide müügist ning lammutatud hoonete mahakandmisest tulenevast miinusest.

Mullu augustis ütles Maxima Eesti peadirektor Vyginta Šapokas, et Eestisse on tekkinud nii palju kauplusi, et uute avamisel ei võidaks nad enam uusi kliente, vaid meelitaks iseenda kliendid ühest Maximast teise. "Samas näeme, et iga kuu kerkib kuskile kellegi uus pood. Eks näis, mis neist saab," rääkis Šapokas toona.

AMETIÜHINGUD

Eesti Raudtee juht pani nördima

Ametiühingute keskliit teatas, et taunib riigi otsust nimetada Eesti Raudtee juhatuse esimeheks Erik Laidvee, kes on Harju maakohtus süüdi mõistetud töötajate esindaja ebaseaduslikus kohtlemises.

"Ametiühing on seisukohal, et riigiettevõtte eesotsas ei tohiks olla inimene, kes on silma paistnud töötajate ebaseaduslikku kohtlemisega ning sõnas ja teos rikkunud töötajate ühinemisõigust," ütles ametiühingujuht Peep Peterson.

Peterson kinnitas, et töötajate ühinemisõigust kaitsevad nii põhiseadus kui ka karistusseadustik ja eksimused nende vastu on võrdsed maksukuriteoga või millega iganes.

Riigikohus jättis jaanuaris jõusse maakohtu otsuse, mille järgi vallandas AS Transiidikeskus meremeeste sõltumatu ametiühingu usaldusisiku Sergei Mastepani ebaseaduslikult. Riigikohtu otsus tähendas, et töötaja vallandamine oli ebaseaduslik, ta tuleb tööle ennistada ning hüvitada talle saamata jäänud töötasu 8524 eurot, ning jättis kohtukulud Transiidikeskuse kanda.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Pressinõukogu mõistis Äripäeva õigeks

Pressinõukogu arutas Alo Murutari, Marge Kohtla ja Martin Roostari kaebust Äripäevas ilmunud lugude peale ja leidis, et leht ei rikkunud head tava.

8. veebruaril ilmunud artikkel "Sogane äri kaptenilubadega külvas tüli" ja 9. veebruaril ilmunud artikkel "Tüli Saadjärvel: konkurent viis öösel paadisillad minema" räägivad erimeelsusest Saadjärve Vabatahtliku Järvepääste ja Saadjärve jahtklubi vahel. Murutar, Kohtla ja Roostar kaebasid pressinõukogule, et artiklid sisaldavad faktivigu ja laimu ning neile sõna ei antud. Äripäev vastas pressinõukogule, et ajakirjanik kuulas ära mõlemad konflikti osapooled ja nad saavad ka artiklites sõna. Leht lisas, et lugudes ei ole ajakirjaniku hinnanguid ega laimu.

Äripäev
11-21
WALL ST
Kohtu Wall Streeti legendiga!
Äripäeva, investor Toomase ning LHV ja Admiral Marketsi kutsel esineb esimest korda Eestis siit pärit
MAAILMAKUULUS BÖRSIHAI
ALEXANDER ELDER
Kevadel ilmub Alexander Elderi üleilmne bestseller
„Börsikauplemine kui elatusallikas“,
mida on tõlgitud 18 keelde.
2. juuni
KONVERENTS, laval ka Soome investeerimislegend Seppo Saario
Teadmisi jagavad kaks investeerimis- ja kauplemismaailma tippu, kel kahe peale kokku ligi 100 aastat börsikogemust!
PS: Konverentsil toimub täismahus sünkroontõlge.
3. juuni
INTENSIIVKOOLITUS (inglise keeles)
Koolitusel õpetatakse tehnilise analüüsi kasutamist ja antakse teadmisi psühholoogiast, mis aitavad saada järjekindlaks ja edukaks kauplejaks.
Lisainfo ja pääsmed:
elder.aripaev.ee
Raamatut, konverentsi ja koolitust toetavad:
ADMIRAL MARKETS
LHV

6. JUUNI
Kuidas
tööstuses
ENERGIAT SÄÄSTA
JA PROTSESSE MONITOORIDA
Tõhusamad energialahendused suurte ruumide ja pindade jaoks ei pea tähendama suuri investeeringuid. Eestis kontori- ja koolikaupu tootev Victor Stationery läks oma tootmis- ja laopindadel üle uuele valguslahendusele ning hoiab nüüd elektrikuludelt kokku umbes 60 000 eurot aastas. Ettevõttel on pinda üle 8000 ruutmeetri ja uue süsteemi tasuvusaeg on 2 aastat.
Praktilise seminari fookuses on alla 3-aastase tasuvusajaga energia säästmise lahendused. Räägime kaasaegsetest tehnoloogiatest ja mõtteviisidest. Laval on tippeksperdid, kes toetuvad oma ettekannetes reaalsetele kogemustele ja tulemustele.
VÄÄRTUSLIKUD KOGEMUSLOOD
TÕHUSAD ENERGIALAHENDUSED SUURTEL PINDADEL
Teemad:
▪ Kuidas energia säästmisele läheneda strateegiliselt?
▪ Strateegilise lähenemise tulemused
▪ Kuidas vähendada energiaga seotud raiskamist?
▪ Elektrikvaliteedi olulisus
▪ Kuidas energiakulu monitoorida – erinevad meetodid, nende kasutusvõimalused, eelised, puudused ja rakendamine praktikas
▪ Valgustus – keerukaim valdkond, suurim sääst
▪ Millise säästu saavutad juhitava LED-lahendusega?
▪ Suruõhk ja soojustagastus – lahendused, potentsiaal ja tulemused
▪ Tootmisliinide monitoorimine – analüüs ja tulemused
▪ Olekupõhine hooldus süsteemides
▪ Ressursitõhususe meetme rakendamine tööstuses
VAATA PROGRAMMI JA REGISTREERU:
www.toostusuudised.ee
VAID REEDENI VEEL SOODUSHIND:
229 € +km/osaleja, 2 või enama osaleja korral ettevõttest:
199 €+km/osaleja. Seminari tavahind on 299 €+km.
Toetaja: AQUAPHOR water filters
Lisainfo: Anu Soomets, anu.soomets@aripaev.ee, +372 516 4397
Korraldajad: Äripäev Tööstusuudised.ee Äripäev HOIAME KOKKU

28. septembril 2017 Nordea Kontserdimajas

MAJANDUSKONVERENTS

Äriplaan 2018

Mõjuvõimsad, autoriteetsed ja aktiivsed Eesti ettevõtjad räägivad oma ootustest ja hirmudest 2018. aasta eelarve koostamisel.

"Saime teisest liigast Eesti meistriks. Ja nüüd võidame aegajalt juba Meistrite Liigas.

Andres Agasild
MarkIT asutaja ja juht

Konverentsil esinevad:

Ain Hanschmidt Suurettevõtja ja investor
Antti Moppel Olerexi aktsionär
Rain Lõhmus Äripäeva 2016. aasta ärimees, LHV Grupi asutaja ja suuromanik
Raivo Rand Rand & Tuulberg Grupi üks omanikke
Ardo Hansson Eesti Panga president
Jüri Ratas Eesti Vabariigi peaminister
Arno Kütt Cleveron osanik ja juht
Jaak Läänemets Uuetoa talu peremees
Armin Kõomägi Ettevõtja ja kirjanik
Paul Oberschneider Investor ja kinnisvarafirma Ober-Haus asutaja
Ahti Heinla Investor ning Starship Technologiesi kaasasutaja ja tegevjuht
Erkki Raasuke Nordea ja DNB ühendpanga juht
Jüri Vips ABC Grupi juht

Konverentsi soodushind registreerimisel kuni 31. mai 2017 **549 eurot** (km-ga 658,8 eurot)

Registreerimine veebis **ariplaan2018.aripaev.ee** või Marili Niidumaa marili@aripaev.ee

Korraldaja: Äripäev

Toetajad: MarkIT, Moller Auto, Creditinfo, Coca-Cola HBC Eesti

KOMMENTAAR

USA-Vene seis Süürias 59 : 59

USA raketirünnaku järel tekkinud olukord meenutab kauplemist, kus ühele tundub, et müüsin kogu kauba maha, ja teisel on hea meel, et kogu raha alles jäi.

Rohkem kui kuu aega tagasi ehk 7. aprillil ründas Ameerika Ühendriikide merevägi täpselt 59 raketiga al-Shayrati õhuväebaasi Süürias. Nad tegid seda võrdlemisi täpselt. Nii täpselt, et samas baasis asuv Venemaa Föderatsiooni õhuväe üksus tabamusi ei saanud. Eelnev hoiatus võimaldas õhuväebaasi suures osas evakueerida.

Mis on selle enam kui kuu jooksul juhtunud? Väga palju ja väga vähe. Sõda Süürias kestab ja kahjuks ei paista konfliktil lõppu. Valitsusvägede keemiarünnakud Venemaa teadmisel suurendavad nii sisepõgenike kui ka Süüriast lahkuvate inimeste hulka. Samal ajal võivad Euroopa Liidu ja Türgi migratsiooni ohjavad kokkulepped perspektiivis lakata ja selles suhtes ei ole väljavaated just kiita. Lisaks oli tegemist ühekordse rünnakuga.

Venemaa piirdus räuskamisega

Vähe on juhtunud ka selles mõttes, et Venemaa reaktsioon pole olnud kuigi tugev. Natuke on viidud juurde sõjatehnikat, midagi on roteeritud, aga suurt muutust olnud pole. N-ö toreda etteastega esines ÜRO julgeolekunõukogus Venemaa asesaadik Vladimir Safronkov, kes pisut räuskas ja kasutas suhteliselt vulgaarset väljendusviisi, ent see oli ka kõik. Tema ilmselt viimistletud sõnavõtt läbimõeldud rõhuasetusega läks tõlkes kaduma.

Olukord meenutab kauplemist, kus ühele tundub, et müüs kogu kauba maha, ja teisel on hea meel, et kõik raha alles jäi.

Praeguseks on asjade kulg näidanud, et seda oodatud kokkulepet ei ole tulemas, kuigi ka Ühendriikide välisministri määramine andis Kremlile selleks lootust. See määramine oli aga geniaalne käik, sest ilmselt arvati Kremlis, et minister Tillerson toetab oma varasemate Venemaa kontaktide tõttu "õigeid seisukohti". Õige läbirääkija ei tee aga panust ainult sellele, keda vastaspool tunneb, vaid sellele, kes tunneb vastaspoolt.

Mida oodata edasi? Hetkeline vaikus ei tähenda muidugi seda, et mingit sigadust ei hauta. Küll aga oli raketilöögiga antud sõnum vägagi selge – ka teile kehtivad piirid ning meil on tehnoloogiline üleolek.

Muide, 59 raketti on täpselt sama palju, kui oli neid rakette, millega Venemaa Kaspia merel paiknev laevastik ründas mõni aasta tagasi ise Süüria territooriumi. Ainus vahe on, et Venemaa tulistas raketid välja mitmes jaos pikema aja jooksul, aga Ameerika Ühendriigid minutitega.

ERKKI KOORT
siseministeeriumi
sisejulgeolekupoliitika asekantsler

Raketilöögiga antud sõnum oli vägagi selge – ka teile kehtivad piirid ning meil on tehnoloogiline üleolek.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Meelis Mandel | Aivar Hundimägi | Anvar Samost | Raivo Hein | Tarmo Tanilas

Kasvatame palgad kahekordseks

Viis aastat tagasi kirjutasin kommentaari, et võiksime üheskoos võtta eesmärgiks kasvatada meie kõigi palgad kahekordseks. Põhjendasin, et selline eesmärk oleks märksa arusaadavam kui abstraktne SKP või pompoosne viie rikkama riigi hulka jõudmine. Ka oleks seda lihtne mõõta, nii üheskoos kui ka igaühe puhul eraldi.

IGOR RÕTOV
Äripäeva peadirektor

Kuigi sellist eesmärki pole justkui olnud, oleme päris jõudsalt selle suunas liikunud. Aastal 2011 oli keskmine brutopalk 830 eurot, tänavu ehk juba 1200 eurot – oleme märkamatult poole hüpoteetilisest eesmärgist saavutanud.

Selle tulemusega võime ennast julgelt pidada arenenud riigiks, kuid paraku siiski teise ešeloni tegijaks. Suudame kenasti konkureerida Ungari ja Portugaliga, kuid esimeste hulka meil asja pole.

Kui vaatame keskmist toimetulekut USAs, Kanadas, Austraalias, Saksamaal ja Põhjamaades, jääb meie ostujõud neist maha umbes kaks korda.

Kordan oma viis aastat tagasi tehtud ettepanekut. Kahekordistame palgad praeguselt tasemelt ning olemegi maailma jõukamate riikide hulgas.

1 euro aastas on väike samm

Paraku pole kõik nii lihtne. Võrdleme Eestit ja Saksamaad. Meie oleme Euroopas 19. ja sakslased 5. positsioonil. Eesti keskmine netopalk tõusis mullu rekordiliselt 7,86 protsenti, 903 eurole. Saksamaal aga oli tõus tagasihoidlik 3,14%, 2225 eurole. Kui aga mõõta tõusu eurodes, siis meie teenisime kuus rohkem 71 eurot ja sakslased, numbrid ei valeta, 70 eurot. Kui rühime edasi 1 euro kaupa, ei jõua me sakslaste tasemele ka tuhande aastaga.

Me võiksime alati küsida ja mõõta, kuidas üks või teine majanduspoliitiline algatus meie palka kasvatab, ja mitte kulutada aega raha ühest taskust teise tõstmisele.

Vägisi meenub Zenoni paradoks. Ükskõik kui kiiresti me Achilleusena ka ei jookseks, libiseb kilpkonn meie eest ikkagi ära. Õnneks on igale füüsikat tudeerinud koolipoisile selge, kui ikkagi järjekindlalt kiiremini joosta, siis saame selle kilpkonna peagi kätte. Kui meie kasvuprotsent püsib kõrgem pikemat aega, hakkab erinevus jõudsalt tasanduma.

Klaaslagi tuleb lõhkuda

Kuid joosta ei saa uisapäisa. Praegu oleme hoogsa palga kasvu saavutanud suuresti ettevõtete kasumi arvel, sest maailmale avatud tööjõud pole lihtsalt väiksema tasuga nõus. Kuid selle tempoga kaasaminekuks hakkab jõud otsa saama, vastu tuleb paljukirutud klaaslagi.

Kiireks pidevaks majanduskasvuks on vajalikud suure lisandväärtusega tooted-teenused ja investeeringud. Selle saavutamiseks on meil omakorda vaja ambitsioonikaid ettevõtteid. Viimased ei saa hakkama nutika tööjõuta, kes omakorda pretendeerib kõrgele töötasule, muidu targad inimesed siin ei püsi. Kui neid siin pole, ei tule ka investeeringuid ning meie ettevõtlikkus realiseeritakse kuskil mujal.

Lahendused on meil tegelikult käega katsuda. Ettevõtjatel ambitsioonist puudu ei tule. Idufirmade eestkõneleja Sten Tamkivi püstitas riigikogu kõnepuldist hüpoteesi, et jõukuse kasvuks tuleks meil esmajärjekorras soosida tehnoloogiaettevõtete loomist. Ta väitis, et iga sellise firma loodud töökoht võimendub ümbritsevas sisemajanduses viieks täiendavaks töökohaks ning maailmast koju toodud jõukust jagub kogu Eestile.

Kui Tamkivi peaks ka mõne- võrra üle pakkuma, siis on igale siilile ammu selge, et tehnoloogia eelisarendamine tasub ennast kuhjaga ära. Selge küll, aga poliitiline ladvik pole ju tegutsema asunud ning ka avalikus arvamuses on tugev võõristus *start-up*-maailma vastu. Kui me aga suudaks endale öelda, et tehnoloogiasse panustamine kasvatab meie kõigi palka näiteks 200 euro võrra kuus, siis ehk võtaksime jalad kõhu alt välja

Teine klaaslage murdev näide võiks olla päevakajaline puidu rafineerimistehas investeerimismahuga 1 miljard ja pärast valmimist ekspordimahuga 300 miljonit eurot. Arvutuste järgi lisaks see rohkem kui 1% Eesti SKP-le. Poliitikute suhtumine ideesse on olnud leige ning avalikkuse hoiakutes on domineerima hakanud terav vastuseis. Kui me aga üteleks, et selle investeeringu läbi kasvaks kõigi meie palk näiteks 5% võrra, siis oleks ka lihtsam leida lahendus, et tehas tuleks ja Emajõgigi voolaks vanamoodi edasi.

Jüri Ratas deklareeris valitsust moodustades, et rahva jõukuse kasv on tema üks tähtsamaid eesmärke. Kahjuks pole me aga näinud täpsemat tegevusplaani ega ajalisi sihte.

Mulle tundub, et kui anda deklaratiivsele jõukuse kasvule palganumbrites mõõdetav eesmärk, siis oleks meil hoopis lihtsam leida ühine keel nii poliitilises ladvikus, ettevõtjate seas kui ka ühiskonnas tervikuna. Me võiksime alati küsida ja mõõta, kuidas üks või teine majanduspoliitiline algatus meie palka kasvatab ning keskenduda nendele tegevustele, mis viivad eesmärgini, ning mitte kulutada aega raha ühest taskust teise tõstes või muidu tühjalt karates.

KOMMENTAAR

Uber saab näidisprotsessiks

Uberi kvalifitseerimine transpordiettevõtteks muudab ebakindlaks maapinna ka muude sarnaste rakenduste jalge all.

Euroopa Kohtu kohtujurist Spunzari ülesanne oli kvalifitseerida, kas Uberi näol on tegemist mobiilirakendusega, mille eesmärk on vahendada informatsiooni osapoolte vahel, või transpordiettevõttega, mis peab lähtuma transpordi teenuse osutamisel riigisisest õigusest. Tema arvamuse pinnalt saame võtta esimese hoiaku, et valmistuda Euroopa Kohtu peatse lahendi mõjudeks.

Infoühiskonna teenuste alla kuulub tehingu peamiste elementide – pakkumuse esitamine ja selle vastuvõtmine – vahendamine platvormi kaudu. Nagu ka Uberi puhul.

Juriidiliste tagajärgedega kokkulepete sõlmimine on ammu kaotanud n-ö klassikalise vormi ja asendunud erinevate võimalustega. Selleks on

PRIIT RAUDSEPP
Glikman Alvini juhtivpartner

MARI ANNE LEŠKINA
Glikman Alvini jurist

Uberi puhul on tegemist innovaatilise, kuid sellegipoolest klassikalise transporditeenusega.

näiteks rakenduse allalaadimisel tüüptingimustega nõustumine. Seega juhul, kui rakendus on eeskätt elektroonilise vahendusteenuse kandja, võib tema majanduslikuks mõtteks tõesti pidada sõidujagajate ja sõiduvajajate kokkuviimist.

Selles kohtuasjas leidis aga kohtujurist, et Uberi majanduslik mõte peitub mujal – Uber kontrollib platvormi vahendusel pakutavat linnatransporditeenust selle kõigis olulistes aspektides: mitte ainult hinnas, vaid ka sõidujagajatele ning nende sõidukitele seatavates nõuetes. Seega on tegemist küll innovaatilise, kuid sellegipoolest klassikalise transporditeenusega.

Laiem mõju

Kui kohtujurist seisukohaga nõustub ka Euroopa Kohus, võib muutuda ebakindlaks maapind ka muude sarnaste rakenduste jalge all. Eeskätt puudutab see eestlaste seas populaarset Taxify sõidujagamise teenust, aga ka muid rakendusi, mis küll pealtnäha tegutsevad elektrooniliste vahendajatena, kuid tegelikkuses dikteerivad suurema osa tehingu sisust ja tulemusest ise ette.

Kohtujurist leidis, et sõidujagamisteenus on Uberi puhul välistatud, kuna reisijad valivad ise oma sihtkoha ning juhid saavad selle eest tasu summas, mis ületab kulude hüvitamist. Sellest võime järeldada, et põhimõtteliselt jäävad kohtuotsusest puutumata rakendused, nagu näiteks HOPP, mis võimaldab jagada teekonda Tallinna ja Tartu vahel.

Samuti võivad otsuse ampluaast jääda välja rakendused, mis vahendavad tehingute tegemist poolte vahel, kellest üks on tarbija ning teine majandus- ja kutsetegevuses tegutsev isik, näiteks Taxify n-ö klassikaliste taksode ja tarbija kokkuviimise teenus.

Tarbijad on selge signaali andnud – asjaajamine interneti teel muutub populaarsemaks. Innovaatiliste lahenduste juures võivad seadused ja senised arusaamad aga jääda järele lohisema nagu mullune kuluhein, kuni alla annab kas seaduseandja või innovaator.

JUHTKIRI

Omaenese tarkusega maksusüsteemi kallal

Rahustavate selgituste varjus lõhub valitsus lihtsat maksusüsteemi, tegemata ettevõtjate protestist väljagi.

Äripäev on koos ettevõtjatega kuri, et valitsus muudab senise lihtsa maksusüsteemi bürokraatlikuks rägastikuks.

Eile ratsutas riigikogu läbi 24 seaduseelnõu, osa neist väiksema ulatusega, teised komplektiks kokku pandud. Energiat täis valitsus ei pea pühaks ühtki dogmat. Miks ei või eelarvega miinusesse minna – kui vaja on, siis võib. Miks ei või inimeste sissetulekult erineva suurusega maksu võtta – kui see kasulik on, siis ikka võib. Ah et astmelise tulumaksu silt mõnele ei sobi, no teeme siis tulumaksuvaba miinimumi suurendamise.

Kes ütles ettevõtte tulumaks?

Niisamuti on lugu ka ettevõtte kasumi maksustamisega. Seni oli see maksuvaba, kuni püsis ettevõttes sees, aga miks peaks olema. Eelarvesse oleks ilus sellelt ka mingit tulu saada ja pealegi võib ette tulla juhtumeid, kus kontsernid seda laenuna tütarfirmadesse kannavad.

Ja nii ongi nüüd laual… ei, mitte mingi ettevõtte tulumaksu ettepanek, vaid panditulumaks.

Sellega maksustatakse kontsernisisesed laenud ja finantstehingud 20 protsendi suuruse tulumaksuga, pant on see niivõrd, et teatud tingimustel saab raha tagasi.

Ettevõtjad heidavad rahandusminister Sven Sesterile ette kabinetivaikuses sündinud eelnõu väljatulistamist ilma selle mõju uurimiseta ja alternatiivide kaalumiseta. Kuigi eesmärk on üksikute kasumi laenudena välja viijate takistamine, karistab nn panditulumaksu eelnõu kõiki ettevõtteid, kes on üles ehitatud kontsernina.

Ettevõtlusorganisatsioonide andmetel on selliseid ettevõtteid kokku Eestis 11 400. Kõigi nende laenamine muutub kallimaks ja bürokraatia suuremaks. Sajast suurimast maksumaksjast olid 2016. aastal kontserni emaettevõtted või kuulusid kontserni 94 ettevõtet, kokku maksid nad 30% riigieelarvesse laekunud maksutulust ehk üle 2 miljardi euro.

Need numbrid näitavad panditulumaksu kaalu, see on aga vaid üks kild suuremast pakist koos regulaarselt makstavate dividendide tulumaksusoodustuse, erisoodustuse seikade ja muuga.

Nii et pole ka imestada, kui järgmise ettevõtte kavandamise juures mõni rahvusvaheline kontsern Eesti asukohana kohe maha tõmbab. Ühest küljest avaldab mõju see, et firma rehkendus läheb keerukamaks, ja teisest küljest ei saa kindel olla, mis veel homne päev toob, kui maksumuudatused nii kergelt käivad.

Kära kohta vähe villa

Debatti panditulumaksu ümber näib olevat rohkem kui küllalt, kui vaadata kas või Äripäeva veergudele. Paraku on selle seisukohad kujunenud üksmeelselt seadus-eelnõu vastaseks ja debati teine pool ehk rahandusminister Sester pole esitatud argumentidele vastanud. Sellist debatti on küll huvitav pidada ja arendav lugeda, aga edasi see ei aita.

Lisaks ei pruugi seadus neid, kelle vastu see on suunatud, kätte saadagi, sest see on plaanitud jõusse järgmise aasta alguses, aga ulatub tagasi selle aasta 1. juulini, nii et poolteist kuud on aega asju sättida.

Siin on nüüd koht enne niivõrd suurt maksumuudatust korralikult läbi arvutada, kas riigieelarvesse plaanitav tulu kaalub üles kahju ettevõtetele ja majandamiskeskkonnale.

LOE ÄRIPÄEVAST

Kaanelugu "Sester tekitab ettevõtjate seas paksu verd", tänases lehes lk 4–5

REPLIIK

Täitemenetluste info hoiatab võlgnike eest

Kui teave käimas olevate täitemenetluste kohta oleks avalik, parandaks see maksekäitumist ning hoiataks juba võlgu olijate eest.

KRISTI HUNT
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kantsler

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda toetab Eesti Võlausaldajate Liidu ettepanekut avaldada teave käimasolevate täitemenetluste kohta. Koda on ka ise teinud sarnase ettepaneku justiitsministeeriumile – seaduseelnõu seisab praegu riigikogu õiguskomisjonis.

Praeguse seaduse alusel ei väljasta kohtutäiturid kolmandatele isikutele teavet selle kohta, kas isikul on täitemenetlusi ja kui suur on täitemenetluses sissenõutava summa jääk.

Võlgnevuse suurus ja jääk võimaldab enne lepingulise suhte loomist hinnata isiku maksejõulisust.

Päring tuleks tasuline

Justiitsministeeriumile saadetud eelnõus on ettepanek muuta avalikuks täitemenetlusregistri kanded täitemenetlusvõlgnevuse olemasolu ja selle nõude suuruse ja ning jääägi kohta.

Avalikustatakse üksnes nende täitemenetluste andmed, millel on möödas vabatahtliku tasumise tähtaeg. Muu info avalikustamisele ei kuulu. Võlgnevuse suurus ja jääk võimaldavad enne lepingulise suhte loomist hinnata isiku maksejõulisust.

Huvitatud isik saab andmeid pärida end eelnevalt tuvastades, näiteks ID-kaardiga. Päringu tegemiseks peab teadma selle isiku täispikka nime ja isikukoodi, kelle kohta andmeid saada soovitakse.

Päringu tegemine oleks tasuline, seega peavad huvitatud isikud kaaluma päringu olulisust, enne kui asuvad päringut tegema.

ÄRIPÄEV EETRIS

Keldrist 100 miljoni äriks

Eesti IT-firma MarkIT alustas keldrist, kuid on kasvanud ligi 100 miljoni eurose käibega ettevõtteks. Kuidas ta seda tegi, räägib saates ettevõtte juht Andres Agasild. Lisaks tuleb juttu, kuhu ettevõte järgmiseks laieneda plaanib.

▶ Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

58%

juures püsib toetus Rail Balticu projektile Eestis küsitletute seas, selgub Faktum Ariko uuringust. Suurem on see tallinlaste seas ja väiksem trassi maakondades.

MÜÜA KINNISVARA VIRUMAAL

TÖÖSTUSKÜLA, Tõrma küla, Rakvere vald, Lääne-Virumaa
1200000 EUR ,6000m²

Jaama tn 12, Jõhvi, Ida-Virumaa
300000 EUR, 1592,4m²

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa
460000 EUR, 1831m², 40 tuba

HOTELL, Tallinna tn 49, Rakvere, Lääne-Virumaa
199000 EUR, 450m², 19 tuba

ÖÖKLUBI, Kuke tn 3, Rakvere, Lääne-Virumaa
199000 EUR, 876,9 m²

Võta ühendust: kristo@k-kummid.ee

BÖRS

Aktsiad, millega rikastuda ja vaesuda

Äripäev koostas Reutersi abil Euroopa ja USA suurima ja väikseima tõusupotentsiaaliga aktsiate nimekirja, mille juures on Danske Banki soovitused.

INDREK MÄE, JUHAN LANG
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

> **Erakordselt kõrge hinnasiht mõnelt analüütikult ei ole iseenesest asi, mida kohe tõepähe võtta.**
> SEB finantsturgude riskinõustaja Kristofer Vähi

Aktsiate järjestamisel võtsime aluseks poolt tuhandet USA suuremat börsifirmat koondava S&P 500 aktsiaindeksi ja Euroopa suuremaid ettevõtteid sisaldava Stoxx 600. Potentsiaal peegeldab aktsiat katvate Reutersi analüütikute hinnangute konsensust.

Leidub üllatusi

S&P 500 indeksi tõusupotentsiaale vaadates on tabeli alumisse otsa sattunud ka investor Toomase portfellis sisalduv Berkshire Hathaway. Nimelt leiavad Reutersi analüütikud, et ettevõtte aktsia väärtus on 22 protsenti kõrgemal, kui ta peaks olema.

LHV maaklertegevuse juhi Alo Vallikivi sõnul ei tasuks aga negatiivset hinnasihti investeerimisotsuse tegemisel aluseks võtta, sest ettevõtte kohta käivad suhtumised on kardinaalselt erinevad. See väljendubki praegusel juhul selles, et aktsia on oma hinnasihist märkimisväärselt kõrgemale liikunud. "Eelkõige on see märk ettevõtte tugevusest ning investorite ülisuurest usust firma juhtidesse," tõlgendas Vallikivi.

Vallikivi tõi esile, et tabelis leidub ka teisi ettevõtteid, mille puhul ei maksa hinnasihti usaldada. "Näiteks tabeli eesotsas on 49protsendilise tõusupotentsiaaliga väga halbade kvartalitulemuste järel suure languse teinud Outokumpu," märkis ta. "Pikaajalisel investoril ei soovitaks kukkuvat nuga püüdma minna," lisas ekspert.

Nende näidete põhjal leiab LHV maaklertegevuse juht, et analüütikute konsensus saab olla ainult mis tahes investeerimisotsuse kinnitaja, mitte selle alus. "Analüüsi lugemata ning ise ettevõtet analüüsimata on väga ohtlik ainult analüütikute hinnasihtide keskmisest lähtuda," pani ta investoritele südamele. "Investorid jälgivad küll hinnasihte, kuid pigem oma investeerimisotsustele toe leidmiseks," kirjeldas ta enda praktikat. Vallikivi lisas, et enamasti on ekstreemsel hinnasihi ja aktsia hinna vahel üsna lihtne ja loogiline seletus.

Prognoos pole täpne

SEB finantsturgude riskinõustaja Kristofer Vähi nõustub Vallikiviga, et hinnasihid pole iseäranis hea viis investeeringute potentsiaali hindamiseks. "Uuringud on näidanud, et prognoositava 12 kuu vältel jõuab aktsia hind hinnasihini vähem kui pooltel juhtudest ja on perioodi lõpuks hinnasihi tasemel või kõrgemal vaid ligikaudu veerandil juhtudest," selgitas Vähi. Ta lisas, et tuleviku prognoosimine on keeruline ja seda raskem on aktsiatele konkreetset numbrit külge panna.

Põhjused, miks hinnasiht enamasti ei realiseeru, peituvadki Vähi hinnangul eelkõige tuleviku ennustatavuse keerulisuses, kuid ka kalduvuses liigsele optimismile, analüütikute huvide konfliktis, ettevõtete raamatupidamislikus maagias ja prognooside avaldamise viiteajas. "Lisaks puhtale hinnasihile võib vaadata ka, kuidas on seda korrigeeritud," jagas ta näpunäiteid. "Uuringutest on välja tulnud, et ostusoovitust kinnitava hinnasihi korrigeerimine ülespoole suurendab selle realiseerumise tõenäosust."

Samuti on prognoosid täpsemad küpsete ja stabiilsete firmade puhul. "Kiiresti kasvava, kuid vaevalt kasumit tootva ettevõtte puhul pole võimalik rakendada tavapäraseid finantsanalüüsi meetodeid ning seetõttu on ebamäärasus hinnasihi tulemuses palju suurem," selgitas Vähi.

Vähi lisas, et õige viis, kuidas kasutada analüütikute prognoose, on mitte võtta lõpptulemust puhta kullana, vaid süveneda eeldustesse ja sisenditesse. "Analüütikud teevad investori eest ära palju tööd ning selle kõige väärtuslikum osa on just avastada ja tuua välja, milliseid tegureid peavad nad ettevõtet kõige rohkem mõjutavamaks," selgitas ta. "Erakordselt kõrge hinnasiht mõnelt analüütikult ei ole iseenesest asi, mida kohe tõepähe võtta, küll aga võib see tähendada, et sellelt analüütikult võib olla midagi huvitavat kõrva taha panna, sest tema arvamus peab olema kuidagi põhjendatud."

Vaata ka teisi indikaatoreid

Danske Banki privaatpanganduse säästmis- ja investeerimisvaldkonna juht Vitali Antipov peab aga tabelis esitatud andmeid usaldusväärseks, sest need tuginevad mikro- ning makroandmete modelleerimisel. Ta toob sellise analüüsi eelisena esile, et see on emotsioonivaba ning eristub seega investorite muutlikest meeleoludest.

Sellegipoolest leiab ka tema, et analüüs ei tohiks olla ainuke alus investeerimisotsuse langetamisel. "Oluline on arvestada aktsiaturu iseloomuga," rõhutas Antipov. "Turg on tihti närviline ja kõikuv, tavapärane on turul oleva informatsiooni võimendus ja moonutamine – uudistele ülereageerimine on igapäevane nähtus."

Antipov lisas, et tihti sõltub turg ka tehnilistest kauplejatest, kes ei hooli ega tea firmade fundamentaalsest potentsiaalist. "Investor peab vaatama ka tervikpilti – ehk millises staadiumis asub maailma majandus ning konkreetse firma piirkonna ja sektori majandus," lisas ta. "Samuti seda, kuidas firma on välistele šokkidele ning majandusfaasi muutumisele reageerinud."

Populaarne energiasektor

"Vaadates praeguste hinnasihtide põhjal suure tõusupotentsiaaliga aktsiaid, jääb silma üldine optimism energiasektori suhtes," märkis Vähi. "Tekib küsimus, kas on pööratud piisavalt tähelepanu spetsiifilistele teguritele või on tegu üldise vaatega energiaturule."

Vähi rõhutas, et kui valida üksikaktsiat, tuleb arvestada, et energiasektori ettevõtete tulemused on tugevalt seotud nafta hinnaga ning suur mõju on ka sellel, firma on oma kütuseriski juhtinud. "Ettevõttele, kes on oma kütuseriski fikseerinud, ei mõju nafta hinna langus nii negatiivselt, kuid samas ei võida ta ka tõusust väga palju," selgitas ekspert.

Ta lisas, et praegu on energiaettevõtted madala kütuse hinna tõttu maha trambitud ja nafta tõusule pöördumine on neile kasulik. "Samas peaks investor, kes tahab omada näiteks suurima tõusupotentsiaaliga aktsiaid, arvestama suure ühte sektorisse kontsentreerituse riskiga," viitas ta veel ühele probleemile.

Äripäeva Akadeemia

Exceli meistriklass juhtidele 2. osa

Koolitus Exceli edasijõudnud kasutajale

06.06.2017

Kristjan Sakk

269 € (km-ga 322,80 €)
Kehtib kuni 21.05.17
Tavahind: 299 € (km-ga 358,80 €)

Info ja registreerimine: Tanel Tammiku / tel: 667 0285 / e-post: tanel.tammiku@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

New Yorgi börsil kaubeldavatele aktsiatele pakuvad analüütikud küll hinnasihte, kuid need ei pruugi alati realiseeruda.
FOTO: BLOOMBERG

TASUB TEADA

S&P 500 indeksi suurima tõusupotentsiaaliga aktsiad

aktsia hind – 12.05.2017 sulgemishind
tõusupotentsiaal – aktsiat katvate analüütikute konsensus

ettevõte	aktsia hind, USD	hinnasiht, USD	Danske Banki hinnasiht, USD	12 kuu tõusupotentsiaal
Range Resources Corp	**25,61**	**42,37**	**45,00**	**65%**
Mallinckrodt Plc	46,79	71,92	-	54%
Anadarko Petroleum Corp	51,63	79,16	84,00	53%
Noble Energy Inc	31,53	45,90	51,00	46%
Newfield Exploration Co	34,76	50,37	52,00	45%
Signet Jewelers Ltd	60,13	86,42	85,00	44%
EQT Corp	56,82	79,48	78,00	40%
Marathon Oil Corp	14,33	19,93	-	39%
Halliburton Co	45,14	62,17	61,00	38%
Devon Energy Corp	37,86	52,11	47,00	38%

S&P 500 indeksi väikseima tõusupotentsiaaliga aktsiad

ettevõte	aktsia hind, USD	hinnasiht, USD	Danske Banki hinnasiht, USD	12 kuu tõusupotentsiaal
Berkshire Hathaway Inc	**163,3**	**127,7**	**-**	**-22%**
Chipotle Mexican Grill Inc	489,3	447,9	430,00	-8%
H & R Block Inc	26,6	24,7	-	-7%
IDEXX Laboratories Inc	163,2	152,0	-	-7%
Mettler-Toledo International Inc	556,1	520,0	502,00	-6%
Reynolds American Inc	65,5	61,4	-	-6%
Whole Foods Market Inc	36,3	34,0	27,00	-6%
Best Buy Co Inc	51,1	48,1	49,00	-6%
Garmin Ltd	52,2	49,8	54,00	-5%
Darden Restaurants Inc	88,3	84,4	76,00	-4%

Stoxx 600 indeksi suurima tõusupotentsiaaliga aktsiad

ettevõte	aktsia hind	hinnasiht	Danske Banki hinnasiht	12 kuu tõusupotentsiaal
Pandora A/S	**684,5 DKK**	**1033,33**	**1100,00**	**56%**
Outokumpu Oyj	7,075 EUR	10,68	11,50	49%
RPC Group PLC	810,5 GBp	1148,49	-	44%
Petrofac Ltd	700 GBp	976,26	1020,00	42%
ArcelorMittal SA	6,649 EUR	9,29	9,50	37%
Ladbrokes Coral Group PLC	122,3 GBp	163,80	177,00	34%
Anglo American PLC	1041 GBp	1389,03	1100,00	32%
Glencore PLC	285 GBp	374,66	360,00	29%
Shire PLC	4750,5 GBp	5939,59	6800,00	27%
Babcock International Group PLC	899,5 GBp	1137,71	1420,00	26%

Stoxx 600 indeksi väikseima tõusupotentsiaaliga aktsiad

ettevõte	aktsia hind	hinnasiht	Danske Banki hinnasiht	12 kuu tõusupotentsiaal
Orion Oyj	**57,3 EUR**	**42,1375**	**-**	**-26%**
Ems Chemie Holding AG	658,5 CHF	491,66667	-	-25%
L E Lundbergforetagen AB (publ)	677,5 SEK	506,878	555,00	-25%
HOCHTIEF AG	168,65 EUR	130,08462	-	-23%
Metro Bank PLC	3625 GBp	2889,875	2380,00	-20%
Rolls-Royce Holdings PLC	863,5 GBp	688,84211	1037,00	-20%
easyJet plc	1294 GBp	1040,04167	970,00	-20%
Ubisoft Entertainment SA	47,835 EUR	38,61067	-	-19%
CNP Assurances SA	20,06 EUR	16,3	-	-19%
OMV AG	42,4 EUR	36,76316	45,00	-13%

ALLIKAS: REUTERS

TULEMUS

Olainfarmilt ülitugev aprill

Läti ravimifirma Olainfarm suutis aprillis käivet kasvatada peaaegu kolmandiku võrra, suurim kasv tuli Hollandi turult.

Hollandis suurenes käive üle 66 korra, täpsemalt 6642 protsenti. Käive kasvas ka Kasahstanis, Poolas, Venemaal ja Leedus, vastavalt 159, 143, 58 ja 43 protsendi võrra.

Ravimifirma aprilli käive oli 11,28 miljonit eurot.

Ettevõtte suurimad turud on Venemaa, Läti, Ukraina ja Holland. Nõrgim turg oli aprillis Itaalia, kus käive kahanes 43 protsendi võrra.

Esialgsete andmete põhjal on Olainfarmi käive märkimisväärselt kasvanud ka selle aasta esimesel neljal kuul, seda 38,28 miljonile eurole. See on aasta varasemaga võrreldes 9 protsenti suurem müügitulu.

28
protsenti suurenes Olainfarmi käive aprillis aastases võrdluses.

Suurim käibe kasv tuleb ka nelja kuu lõikes Hollandist (427%) ning Saksamaalt (151%). Selle aasta lõikes on aga Olainfarmi kõige halvem turg Ukraina, kus müügitulu on vähenenud pea poole võrra.

Ravimifirma ootab 2017. aastalt 127 miljoni euro suurust konsolideeritud käivet. Avaldatud tulemuste põhjal on praeguseks sellest saavutatud ligi kolmandik ehk 30 protsenti.

ÄRIPÄEV.EE

REKLAAM

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

REKLAAM

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

REKLAAM

FONDID

LHV Varahaldus — 15.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,84	4,52	4,18	4,50	695 618 494
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,18	2,71	3,42	3,87	85 978 734
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,79	-0,13	-0,12	1,95	2,53	64 005 511
Pensionifond XL, EUR	1,42	1,42	1,42	3,00	2,30	5,87	4,80	5,34	119 039 522
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,28	-0,17	-0,12	1,94	2,72	20 605 202
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,65	1,65	3,21	2,98	7,49	6,28	6,47	9 268 936
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		3,63	-	-	-	5 307 740
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,71	0,71	0,71		6,43	-	-	-	931 849
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,75	1,77	1,77	8,50	1,36	4,89	5,03	6,90	4 728 647
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,00	-0,33	-0,70	0,63	1,78	536 291
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,28	11,40	11,40		0,52	2,96	-8,37	7,97	11 806 628,09
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,41	10,51	10,51		10,97	25,75	8,74	6,35	4 195 308,08
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,65	6,72	6,72		10,97	25,75	8,74	6,35	-

Nordea Pensions Estonia — 15.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,28	8,32	4,05	5,24	210 657 466,15
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,59	3	12,74	5,99	6,85	28 635 893,56
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,02	1,33	4,23	2,4	3,44	23 428 508,38
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,22	-0,26	-0,23	1,5	2,04	12 923 044,77
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,56	12,49	4,11	17,79	7,96	9,23	10 847 834,13
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,80	3,54	0,88	3,56	2,91	3,53	2 344 797,30

Trigon Asset Management — 15.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	19,56	20,25	19,86	6,47	4,06	13,47	15,18	11,26	1 471 676,81
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	31,98	33,12	32,47	11,60	16,42	35,14	9,74	13,34	108 940 624,36
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	24,13	24,99	24,50	20,71	-1,47	53,27	16,26	4,39	13 974 413,75

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

toimetaja Liina Laks
tel 667 0097
toimetajad@aripaev.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Minu portfelli ootab rist ja viletsus!

Järgmise 12 kuu jooksul ei ole mul investorina põhjust suuremaks optimismiks.

Oodata on Berkshire Hathaway järsku langust ja üle 10% tootluse venitab heal juhul välja vaid kaks väärtpaberit minu portfellis. Sellise väljavaate peale ei viitsi õieti hommikul üleski ärgata. Kuid kui uskuda kõiki minu portfellis olevaid aktsiad katvate analüütikute hinnasihtide arvutatud keskmist, siis just nii tume tulevik mind ees ootabki.

Milleks siis selliseid mõttetuid väärtpabereid üldse portfellis hoida? Põhjus on lihtne: sest ma kuulun nende asjasse pühendatute ridadesse, kes teavad üsna täpselt, kuidas analüütikud hinnasihte määravad. Nimelt sisaldub parimaski analüüsis tubli annus subjektiivsust. Kui liidame siia otsa ettevõtluses ja turgudel esineva juhuslikkuse, saamegi paraja tohuvabohu.

Soovmõtlemine käib asja juurde

Kõik mudelid on alati suuremal või vähemal määral soovmõtlemine. Olgu tegemist kalakasvataja, kasiinofirma või naftatootjaga – tont seda päris täpselt teab, mis regulatiivsetesse, makromajanduslikesse või ettevõttespetsiifilistesse hädadesse prognoositavad rahavood tulevikus takerduda võivad.

On kurioosne lugeda analüüsi, kus aktsiale ennustatakse lähiaastaks 100% tõusupotentsiaali. Analüüsiraporti lõpus ei leia aga sõnagi selle kohta, et analüütikul endal on ettevõttes positsioon võetud. Kui saaks olla surmkindel kas või selles, et poolgi sellest kasvupotentsiaalist realiseeruks, võiks ju väärtpaberile panustada kogu oma vara ning laenata veel juurdegi.

Olgugi et paljudel analüütikutel pole oma nahk turul ehk nad ei vastuta oma varaga ebatäpsete prognooside eest, loen mina neid analüüse alati suure huviga. Oma portfelli kuuluvate ettevõtete kohta olen välja uurinud, millised analüütikud ettevõtteid katavad ning aeg-ajalt suhtlen nendega otse. Üldjuhul aitab see ettevõtte tegevust paremini mõista. On ju analüütikute põhitöö börsifirma käekäigul püsivalt pilk peal hoida. Mitme analüütiku hinnasihtide keskmine annab aga ülevaate, kuidas võiks mõelda investeeringust üks osa turuosalisi ehk analüüsimajade kliendid.

> **Kõik mudelid on alati suuremal või vähemal määral soovmõtlemine.**
> **investor Toomas**

Elu on näidanud, et on täpsemaid ja vähem täpseid analüütikuid. Üldjuhul on hinnasihil endal pigem teisejärguline väärtus. Pigem tasub lugeda prognoose ja analüüsis nimetatud riske.

Hoidu šarlatanide eest

Alati ei pruugi ka hinnasihtide keskmine peegeldada analüütikute tegelikku hinnangut – vahel võib hinnasihte koondavasse infosse sattuda mõni tegelikkust moonutav anomaalia ning ka info ei pruugi alati olla värske.

On aga osa analüüse, millest tuleks hoiduda nagu katkust. Need on turunduseesmärgil vorbitud raportid, mis hoiatavad valdavalt kohvipaksu pealt tehtud ennustustes iga jumala päev viimsepäeva eest või viitavad mõne väärtpaberi meeletule tõusupotentsiaalile – seda vaid selleks, et kergema vaevaga meediasse pääseda. Selliste ennustuste kuulda võtmine viib 99,9% kindlusega kiire vaesumiseni.

PANE TÄHELE

Suurimat potentsiaali nähakse OEG-l ja Aprangal

ettevõte	aktsia hind*	valuuta	hinnasiht	tõusupotentsiaal
Olympic Entertainment Group	**1,71**	**EUR**	**2**	**14%**
Apranga	**2,60**	**EUR**	**3**	**14%**
Tallink Grupp	0,94	EUR	1	9%
Microsoft	68,38	USD	74	8%
Lerøy Seafood Group	455,00	NOK	493	8%
Ryanair Holdings	16,81	EUR	18	5%
Statoil	150,40	NOK	156	4%
Apple	156,10	USD	154	-2%
Berkshire Hathaway	163,32	USD	128	-22%

* 15.05.2017 sulgemishind

ALLIKAS: REUTERS

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

+0,09%

väärtus 281 216,45 eurot
49% aktsiad / **44%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Lerøy Seafood	**2,54**
Apranga	0,77
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,24
Apple	0,19
Tallink	0,11
Statoil	-0,26
Microsoft	-0,39
Olympic EG	-0,58
Baltic Horizon Fund	-0,76
Ryanair	**-0,93**

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Leroy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

perioodi kõrgeim	1132,03
perioodi madalaim	955,95

BÖRS

Aasia turg vallutas tippe

Aasia turg tõusid viimase kahe aasta rekordtasemele, samuti loodetakse nafta hinna tõusule. Investorites tekitas lootust Saudi Araabia ja Venemaa otsus kärpida oma naftatoodangut ka järgmisel aastal.
Kuigi Aasia turg reageeris uudisele positiivselt ja rekordiga, on investorid analüütikute hinnangul ikka veel ettevaatlikud, kirjutas Reuters. See väljendub näiteks küllaltki väikestes käivetes ning selles, et rallit vedasid üksikud sektorid.
Kõige rohkem kerkis Shanghai börsiindeks, 0,74 protsendi võrra, plussis olid ka Sensex, Asia Dow ning Nikkei 225, vastavalt 0,41, 0,19 ja 0,25 protsendi võrra.
Miinuses oli aga Singapuri börsiindeks, kukkudes peaaegu protsendi võrra, samas kui Hang Seng oli punases 0,18 protsendiga.

PANE TÄHELE

Hiigelkahjum Vodafone'ilt. Telekomikontsern jäi esimeses kvartalis 6,1 miljardi euroga kahjumisse, põhjuseks sündmused Indias.

Londoni börs lõi rekordi. Indeks kerkis 0,53 protsenti, 7493 punktile, seda nafta hinna 0,7protsendilise tõusu ja värske inflatsiooniraporti ootuse toel.

Norra tarkvaraettevõtet plaanitakse müüa. USA investeerimisfirma KKR & Co plaanib meedia teatel loobuda 31protsendilisest osalusest Norra Visma Groupis.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 16.05

USD

Nafta IPE, bbl	52,24
Nafta NYMEX, bbl	49,24
Mootoribensiin, t	545,65
Diislikütus, t	466,75
Kerge kütteõli, t	457,25
Masuut (1% väävel), t	317,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,349

Põllumajandus 16.05

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	131,25
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	446,10
Kakao NYBOT, USD/t	2006,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,70
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	366,5

Värvilised metallid 15.05

USD/t

Alumiinium LME	1905
Vask LME	5612
Plii LME	2140
Nikkel LME	9345
Tina LME	19900
Tsink LME	2585,5

Väärismetallid 16.05

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1234,55
Plaatina NYMEX	938,67
Pallaadium NYMEX	800,60
Hõbe COMEX	16,73

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,474	Singapuri dollar	SGD	1,534
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,849
Hiina jüaan	CNY	7,563	Šveitsi frank	CHF	1,094
Hongkongi dollar	HKD	8,544	Taani kroon	DKK	7,440
India ruupia	INR	70,273	Tai baat	THB	37,903
Jaapani jeen	JPY	124,450	Tšehhi kroon	CZK	26,471
Kanada dollar	CAD	1,493	Türgi liir	TRY	3,902
Korea won	KRW	1225,570	Ungari forint	HUF	309,170
Norra kroon	NOK	9,333	USA dollar	USD	1,097
Poola zlott	PLN	4,209			
Rumeenia leu	RON	4,550			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,6733

EUR/RUB ▲
61,7094

BÖRS

Tallinn 16.05

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,400	0,00	1 919	16,4	4,9%	0,81	0,7%
Baltika	0,290	3,57	73	61,9	4,1%	2,55	0,0%
Ekspress Grupp	1,340	0,75	665	9,1	9,1%	0,83	4,5%
Harju Elekter	4,300	0,00	4 339	2,7	48,3%	1,30	4,2%
LHV Group	9,600	0,63	28 428	12,6	21,0%	2,65	1,6%
Merko Ehitus	9,450	-0,84	11 630	27,4	5,0%	1,37	4,3%
Nordecon	1,340	-0,74	22 781	14,2	8,9%	1,27	6,7%
Olympic EG	1,700	-0,58	476 709	8,9	26,6%	2,37	5,9%
PRFoods	0,370	0,00	1 110	32,7	1,9%	0,63	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	-	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,540	-5,22	220 334	9,8	24,2%	2,38	3,9%
Skano Group	0,650	0,00	-	138,8	-23,0%	0,65	0,0%
Tallink Grupp	0,935	0,11	63 342	14,3	5,4%	0,78	3,2%
Tallinna Vesi	13,300	0,76	7 368	13,9	20,1%	2,81	4,1%
Tln Kaubamaja	8,950	-1,65	63 430	14,2	15,4%	2,19	7,0%
Trigon PD	0,646	5,04	711	138,0	-2,1%	1,21	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,300	-0,76	1 944	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 16.05

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,04	-1,79	15,9	0,5	-
Latvijas Gaze	9,29	6,66	11,4	0,6	-
Olainfarm	10,10	0,00	14,2	1,5	-
SAF Tehnika	4,67	1,52	14,7	1,2	-

Baltika ▲
3,57%

Grindeks ▼
-1,79%

Helsingi 16.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	5,62	-0,71	19,4	4,1	2,8
Citycon	2,28	-0,70	15,2	0,9	6,4
Elisa Comm.	34,12	1,16	20,7	5,2	4,4
Finnair	5,23	-1,69	-	0,8	-
Fortum	13,90	0,72	24,4	0,9	-
HKScan	3,26	-0,31	-	0,5	4,9
Kesko	44,67	-0,07	49,6	2,1	4,5
Neste Oil	37,65	-0,55	-	2,4	3,5
Nokia	5,67	-0,18	-	1,7	-
Olvi	29,85	2,44	17,7	3,0	2,5
PKC Group	23,55	-0,04	36,18	3,6	-
Stockmann	7,01	0,07	-	0,5	-
Stora Enso	11,56	0,70	-	1,5	-
UPM Kymmene	24,88	0,44	-	1,7	3,8
YIT	7,33	0,34	-	1,6	3,0

Vilnius 16.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,62	0,00	-	2,6	6,1
City Service	-	-	-	-	-
Invalda	4,550	4,12	-	1,1	-
Linas Agro	0,655	0,00	16,0	0,6	-
Panevezio Statybos	1,020	0,00	-	1,6	-
Siauliu Bankas	0,485	-0,21	2,2	1,2	-
Snaige	0,310	0,00	-	0,6	-

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

Äripäev Kolmapäev, 17. mai 2017
nr 94 (5692) 3 eurot

ISSN 1406-2585

www.aiamaja24.ee
info@aiamaja24.ee
+372 601 6211

aiamaja24
aiamaja24.ee

Moodne aiamaja Hansa Lounge XL kaasaegsele inimesele
Ruumi suurus on 15 m², lisaks suur veranda. Pakettaknad ja 44 mm seinapaksus.

Topeltgaraaž F üleskäiva uksega
31m², 5,7x5,7m, seinapaksus 44mm

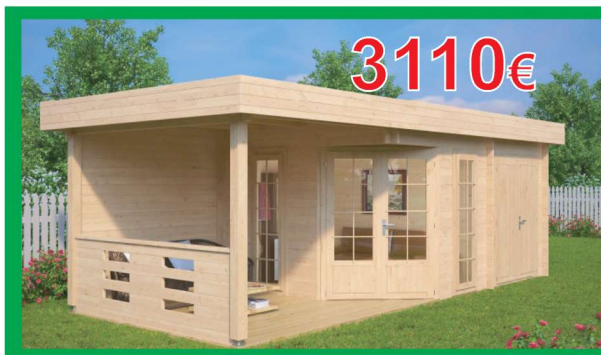

Kuuri ja verandaga aiamaja Paula
6m² aiakuur + aiatuba + veranda

Elegantne aiamaja Sophia
3,5 x 3,5m tuba + 4 x 3,5m terrass

Suure verandaga aiamaja Nora E
Toa suurus 9m² + veranda 3 x 3m

Verandaga aiamaja Hansa Corner
22m² / 7 x 3m veranda, sein 70mm

Suur aiamaja Garden Room B
38m² / 8 x 5m, seinapaksus 70mm

Lisaks suur valik erinevas suuruses aiamajasid, aiakuure, garaaze, grill- ja saunamajasid. Kokku üle 130 mudeli. Enamik aiamajasid on võimalik kokku panna iseseisvalt 2–4 päevaga, kuid kokkupanek on võimalik tellida ka meilt.

• GARANTII 5 AASTAT • TRANSPORT ÜLE EESTI • JÄRELMAKSU VÕIMALUS